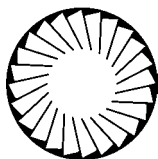

РАДЕЯ

**ПОСЛАНИЕТО
НА
ДОБРОДЕТЕЛИТЕ**

**ВСЕМИРНА
НАУЧНО-ОБРАЗОВАТЕЛНА
ПРОГРАМА**

ХЕЛИОПОЛ

В настоящата книга Учителите от Школата на Христос, които изпълняват **Всемирната научно-образователна програма** ни предлагат нова възможност за себепознание и самоусъвършенстване. Тя ще бъде полезна за всеки, който има желание да преразгледа нравствената основа на своя живот и да му предаде смисъла и съдържанието, които носи християнската етика.

Надеждата на Учителите е, че предложената информация може да послужи като подтик за практическа реализация на духовните знания.

Настоящата книга е продължение на издадените вече книги:

Езотерични записки

Пътят на човека – новата етика в човешките взаимоотношения

© Радея

© Хелиопол, 2008

© Културна асоциация Бейнса Дуно, 2008

Константин Златев, редактор

e-mail: radeiasvetlina@abv.bg

ISBN 978-954-578-211-4

Съдържание

ИНТЕГРАЛНА СИСТЕМА ЗА НОВА ДУХОВНА КУЛТУРА.....	9
КАК ДА РАБОТИМ С ДОБРОДЕТЕЛИТЕ.....	11
ПОСЛАНИЕТО НА ДОБРОДЕТЕЛИТЕ.....	14
ЗА СВЕТА ИНАТА В УМА.....	16
ДОБРОДЕТЕЛИ И ЛИЧНОСТ.....	21
ЗА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ДОБРОДЕТЕЛИ.....	25
ДОБРОДЕТЕЛИ И САМОУСЪВЪРШЕНСТВАНЕ.....	32
НЕЩО ПОВЕЧЕ ЗА ДОБРОДЕТЕЛИТЕ КАТО ПОНЯТИЕ.....	48
СВОЙСТВО НА ДОБРОДЕТЕЛИТЕ.....	52
ДОБРОДЕТЕЛИТЕ И ДУХОВНАТА ЕВОЛЮЦИЯ.....	56
ПРОБЛЕМЪТ ЗА МОТИВАЦИЯТА.....	61
ДУХОВНИТЕ КАТЕГОРИИ.....	65
СВОЙСТВА И СТРАНИ НА ДУХОВНИТЕ КАТЕГОРИИ.....	69
ДОБРОДЕТЕЛИ И САМОВЪЗПИТАНИЕ.....	71
ЗА ЧИСТО СЪЗНАНИЕ.....	75
ИЗ ЕВАНГЕЛИЕ ОТ ЙОАН.....	82
ИЗ ЕВАНГЕЛИЕ ОТ ЛУКА.....	92
ИЗ ЕВАНГЕЛИЕ ОТ МАРКА.....	103
ИЗ ЕВАНГЕЛИЕ ОТ МАТЕЙ.....	109

ПРИЛОЖЕНИЕ	127
СЪЩЕСТВУВАЩОТО	128
ДА СВЪРЖЕМ СЕГА ДВАТА КРАЯ	132
МОДЕЛ НА ИНФОРМАЦИЯТА	135
ОЩЕ НЕЩО ЗА СВЕТА ИЛИ ЕНЕРГИЯ ИЛИ ПРОЯВЛЕНИЕТО НА БОГА	139
ГОСПОДАря НА ЖЕТВАТА	146
НРАВСТВЕН КОДЕКС	148
СЪВЕТИ	157

*„... И моля се щото вашата любов
все повече да изобилва чрез познание и
разбиране на всичко.“*

ап. Павел

Повече от всякога човечеството се нуждае от нова духовна култура. Тя трябва да бъде създадена върху основата на онези добродетели, които хората познават, но за съжаление много повърхностно и най-важното – неосъзнато. Всеизвестни са изискванията към всеки човек да бъде справедлив, честен, милосърден, да обича ближните си, да не унищожава природата, но те се възприемат като изтъркано, старо клише, като остарели, излезли от употреба правила. Тяхната стойност отдавна е девалвирала поради пренебрежението, с което се отнасят хората към тях. Точно затова трябва да се направи възможното, за да се възприемат всеизвестните правила като нови творчески инициативи, които ще сложат основата за промяна в съзнанието. Само съзнателно възприетите промени могат да донесат желания резултат. Това е един пореден, страхувам се да го кажа, но ще уточня -- отчаян опит, да се стигне до съзнанието на хората със средствата на добрия тон, със силата и мъдростта на любящото Божествено слово. Става дума за използването на **доброде-**

телите като основен фактор за промяна в човешкото съзнание. Добродетелите са онова забравено, заровено в бунисето на човешката немарливост богатство, което трябва да бъде извадено и много добре почистено, за да влезе в употреба. Това е повече от наложително, защото започва нов етап в космическата еволюция, предвиден в Програмата за развитие на космическата духовна структура на Съществуването. Това ще рече – активен период на развитие на Вселената със средствата и възможностите на енергийните взаимозависимости на Идеята, Мисълта и Действието, които са внедрени в духовното пространство с основната цел да преобразят света. **Светът не като тясно възприемано понятие за живот на планетата Земя, а като съществуващо, изявено творческо присъствие на Божествената идея за живот.** Той трябва да бъде проявен в рамките на съзнателното отношение към всичко заобикалящо. Но за да се постигне съзнателно отношение, трябва да има разбиране, което от своя страна означава правилно възприето и пълноценно асимилирано знание за живота. Живот е всичко, което виждаме, чуваме, усещаме, всичко, което носи някакви чувства или мисли; всяко действие е живот, всяка въздишка, колкото и плаха да е тя е живот, всеки поглед е живот, небето, водата, въздухът – и те са живот, защото се изявяват чрез внедрената в тях Божествена енергия. Ето това трябва да бъде осъзнато: голямата необходимост да се даде възможност на Божествената енергия да твори. Засега човечеството не използва правилно този творчески потенциал. Стига се до непохватни словотворчески,

наречени „научни“ изяви на много претенденти за високо образование и висок интелект, но в същото време остава на последен план грижата за живот на добродетелите. А те са основата, от която извира силата на мъдрото съществуване. Не просто съществуване за натрупване на количество, а качествено сътворени мисли и действия, които могат и трябва да бъдат образец за човешкото поведение.

Да познае човечеството добродетелите! Това е повик, отправен от всички Висши Светли Същества към хората. И затова идва и конкретната помощ: създаване на интегрална система за нова духовна култура. Това е необходимост, която може да стане факт, само ако хората пожелаат да използват тази система. Ние – Учителите от Школата на Христос, Които изпълняваме Научно-образователната програма на тази Школа – даваме знанията, а вие, хората, решавате. Всеки човек поотделно ще трябва да прецени доколко той е важен и съществен елемент от изпълнението на тази програма. Нищо не може да се случи, ако няма желание от страна на всеки човек за промяна в живота му. Ние предлагаме идеята, вие ще прецените доколко ще я използвате, но крайният резултат засяга колкото нас, толкова повече и вас. Знанията, които трябва да бъдат усвоени, ще дадат тласък в развитието на човешкото съзнание в посока на неговото облагородяване. То ще трябва да приеме съществуването на Божествената енергия като съдбовен елемент на своето развитие, защото така ще се реши голямата дилема за оцеляването на Сътвореното. В конкретен смисъл това означава съ-

ществуване и живот на планетата Земя. С възприемането на добродетелите като основа на човешкото поведение ще бъде спасена от разрушения планетата, ще бъде спасен и Homo Sapiens като форма на живот, защото само чрез тях Божествената енергия се изявява пълноценно.

Да се научи човек да работи с добродетелите изисква от негова страна първо желание да постигне промяна в съзнанието си и най-вече промяна в своя начин на живот. В какво се изразява промяната?

Първото доказателство, че си постигнал промяна в своето съзнание, е мисълта за ближния. Ако ти чувстваш в себе си тревога за хората, които познаваш, ако искаш те да живеят добре, независимо че ти имаш проблеми, ако искаш те да имат, независимо че ти нямаш – всички тези доброжелателни мисли по отношение на другите хора показват начало на пробуждане, което може да те подтикне да развиваш у себе си благородство. Това обаче е само началото. За да заживее благородството у тебе, ще трябва да възпиташ у себе си чувството за справедливост. Това се постига много трудно, но е абсолютно необходимо, за да има правилни човешки взаимоотношения. Винаги и навсякъде справедливият човек постъпва в синхрон с Божествените закони. Защото справедливостта е Божествена истина. Тя е всичко онова, което може да даде живот на истината.

ИНТЕГРАЛНА СИСТЕМА ЗА НОВА ДУХОВНА КУЛТУРА

Интегралната система за нова духовна култура е кратка образователна програма, която се стреми да събуди интереса към познатите понятия, с които си служат психологията, етиката и теологията, когато става дума за добродетелите, и прави опит да ги свърже с езотеричното познание. Тази програма идва, за да помогне на всеки желаещ да постигне ново, по-високо ниво на духовна култура. Вече подчертахме голямата необходимост от промяна в съзнанието и изказваме своето желание повече хора да възприемат Нашата идея като творческата инициатива на своя живот. Ако идеята бъде възприета като възможност за себепознание и постигане на просветление за благородна творческа инициативност, ще означава, че Ние сме изпълнили своята задача. Защото благородното творческо начало и развитие на всяка дейност ще донесе и толкова желани резултат за промяна в светоусещането, за осъзнаването на голямата роля, която има да изпълнява новата духовна култура в човешките взаимоотношения.

Кои са добродетелите? Това са онези понятия, които определят културата на живота, определят нивата на тази култура и слагат траен отпечатък върху нейното развитие.

Добродетелите се проявяват в човешкия живот: първо, като понятия и второ, като принципи. Това са двете основни направления, които могат да бъдат използвани, когато трябва чисто теоретично да обясним същността на добродетелите. Те са понятия, когато запознават отделната личност с характера на своето послание, и са принципи, когато превръщат това послание в правило.

КАК ДА РАБОТИМ С ДОБРОДЕТЕЛИТЕ

С какво трябва да се отличава новата духовна култура от сега съществуващата? Преди всичко с напълно осъзнатата необходимост от пълноценно използване на знанията, придобити по духовен път, от превръщането на тези знания в начин на живот. Тук могат да помогнат добродетелите като средство за създаване на здрава нравствена основа на човешката култура. Сега те не се използват правилно, дори има в голяма степен подценяване и в резултат на това непознаване на възможностите, чрез които те могат да влияят за формиране на човешките взаимоотношения. Всичко, което човешкото съзнание е възприело като благородство, като смирение, достойнство, любов, правда – всичко това трябва да има и своята чисто практическа стойност. Това изисква човешкият ум правилно да подреди приоритетите за работа с добродетелите.

Първият приоритет, първата необходимост е още в детска възраст, в процеса на израстване и съзряване детето, а по-късно юношата да бъдат запознавани с добродетелите като понятия и като елементи, които формират човешкото поведение и създават културата на човешките взаимоотношения. Тук най-съществено значение има умелият педагогически подход.

Вторият приоритет е свързан с умението да се работи съзнателно с тези понятия. Това означава целенасочен процес на осъзнаване съобразно възрастовите особености: веднъж запознат, например, с понятието благородство, всеки човек да знае какви измерения има то в неговия живот; в каква степен това понятие може да промени неговия начин на мислене; в каква степен и по какъв начин го свързва това понятие или което и да било друго с останалия свят.

Третият приоритет изисква разумна преценка по отношение на правата и задълженията, които получава този, който възприема съответното понятие като правило в своето поведение, и още по-добре – като начин на мислене; яснота трябва да има по отношение на изискванията, които поставят добродетелите; яснота и по отношение на облагите или загубите, които биха се явили в присъствието или отсъствието на съответната добродетел.

Четвъртият съществено важен приоритет в работата с добродетелите е да се прецени с какво тези добродетели, които искаме да използваме, ще променят нашия характер и оттам как ще повлияят на авторитета ни в семейството, в обществото, могат ли и в каква степен биха могли да променят човешката ни гордост, ще променят ли нашето достойнство и в крайна сметка ще допринесат ли за промяна в нашето съзнание, така че те да останат като трайна, и още по-добре – като неотменна част от нашето поведение.

Петият, най-важен приоритет в работата с добро-

детелите е тяхното възприемане като необходимостта, чрез която душата може да изяви Божественото в себе си, да изяви онези положителни черти и качества, с които се характеризира и идентифицира Божественото начало в човешката душа. Това е завършената, най-зрялата, съвършената част от работата с добродетелите. Тя създава чистата радост от просветлението за големите благодати, които носи хармонично изградената връзка с природните закони.

И какво обобщение можем да направим сега? Необходимо е да познаваме добродетелите още от ранна детска възраст и да можем да преценяваме в съответствие с възрастта си какво значение има за нас тяхната употреба или, за да бъдем точни, ще кажем, че това означава да живеем с **благородно съзнание**. Още една голяма необходимост е да постигнем **съзнателност** по отношение на знанията за добродетелите; и ще я постигнем, ако потърсим тяхното място в нашия живот, ако потърсим връзката между тяхното присъствие в нашето съзнание и взаимността, която трябва да изградим между нас и останалия свят. Тогава ще стигнем до **осъзнаването за присъствието на Божественото творческо начало в човешката душа** и ще я отворим за живот чрез любовта – съзидателната творческа сила на Божественото начало.

ПОСЛАНИЕТО НА ДОБРОДЕТЕЛИТЕ

Всяка дума, която според своето значение може да бъде определена като добродетел, носи свое конкретно послание. То е свързано със семантиката на думата, с нейното смислово значение.

Думите, чието значение обяснява наличието или необходимостта от наличие на определени качества, винаги изискват от човешкия ум повече внимание. То се изразява в старателното разглеждане на връзката между дошлата при човека дума и неговото лично отношение към това, което му говори тя. Така например, думата „търпение“ по своя смисъл означава вид добродетел. Качество, което в голяма степен изисква от хората да проявят и други свои качества, за да може първото да влезе в сила. Не може да покажеш търпение, ако нямаш воля или, най-малкото, ако нямаш добронамереност спрямо другия, или ако ти липсва благост, още повече любов. Така че, ако трябва да бъдем внимателни в отделния случай, това ще изисква да преценим кое от последващите качества и в каква степен ще трябва да използваме, за да проявим търпение. Посланието, което носи думата „търпение“, може да бъде изказано така: прояви своята благост, своята воля и любов и ти ще разбереш колко велика е силата на търпението;

ще разбереш, че то може да те възнагради с неоценими за теб възможности за познание и себепознание.

Посланието на добродетелите за съжаление не може да бъде записано като формула. То изисква от всеки сам да го потърси и проговаря само на този, който се е отнесъл с уважение към вложената в него Божествена мъдрост. В смисъла и съдържанието на думите, обозначаващи добродетели, има една сила, която се проявява като благороден съвет към този, който се отнесе с уважение към нея. Така например, когато казваме думата „смирение“, ние изказваме с нея и съвет към другия да изостави възгордяването и да покаже благодтта на своя характер. А какво пък ще рече „благодт“? Това е съвет за всеки, който иска да общува с другите в мир и разбирателство. Благодтта прави човека толерантен, подтиква го да прояви своята разумност, а чрез нея – интелигентния си подход към всичко, което го заобикаля.

Когато говорим за послание на добродетелите, трябва да сме наясно, че говорим за онази Божествена сила на думите, която ги прави светли и чисти, която създава от тях правата мисъл на човешкия ум.

Когато разговаряме или вършим каквото и да било, като сме взели съвет от добродетелите, трябва да сме сигурни, че не може да сгрешим. Тази увереност никога няма да ни напусне, ако знаем, че добродетелната основа на човешките взаимоотношения има своя първообраз в Христовото учение. Със словата и действията Си Христос създаде примера за добродетелно отношение към другите и към Бога.

ЗА СВЕТАИНАТА В УМА

Има една универсална формула, която обяснява същинското предназначение на добродетелите в човешкия живот. Тя гласи: светлината в ума идва от сърцето. Това означава, че когато човешкото сърце не е обременено с тежки преживявания, то ще може да излъчи онази чиста, Божествена светлина, която е призвано да носи. То е средището на духовния живот на личността, защото чрез него чувствата получават живот. Чрез сърцето човек дава живот както на своята биологична структура, така и на духовния си двойник. То има способността да работи както с енергията на природата, така и с енергията на духа и точно това го прави уникалния орган, който изпълнява едната част от съществената програма за живот на човешката личност във физическия свят. Другата част от програмата изпълнява мозъкът, но неговата дейност е свързана повече с менталния свят отколкото с физическия. Така че когато говорим за емоционалния свят и неговия начин на конкретна проява на физическо ниво, трябва да отчитаме двата главни действащи фактора: мозък и сърце, а като техни еквиваленти във финия свят – чувството и мисълта. Емоционалният свят е творение на човешката природа и носи отпечатъка на съответното ниво на духовна еволюция и биологично здраве. Винаги

сме казвали, че здравословното състояние на човешкия организъм е в пряка връзка с неговия духовен живот. Все още не е достигнато онова ниво на функционалност на човешкото сърце, когато независимо от общото здравословно състояние на организма то ще може да изпълнява безотказно своите задължения. Сега, когато човек преживява големи страдания, скръб или дори прекомерна радост, то реагира с крехката структура на своите миокардни клетки – те не могат да усвоят напълно енергийния товар на прекомерно силните чувства и реагират на биологично ниво, като губят своята еластичност. Това пък се отразява като различни деформации на физическо ниво.

Това кратко обяснение беше нужно, за да поясним връзката между силата на чувствата и способността на сърцето да излъчва светлина. Но нека първо уточним за каква светлина става въпрос. Ни най-малко не би трябвало да си представяте светлина от физически порядък, т.е. чисто механично проявление на някакъв вид светлина. Светлината на сърцето, както и тази на съзнанието, има духовно естество, изключително фин строеж. Светлината на сърцето е благородното, във висша степен проявено изживяване на състоянието „любов“. *Състоянието „любов“ е много първично и чисто усещане за връзката с Божественото Начало на всичко сътворено. То се подхранва от вярата в доброто и непорочната връзка на чувствата с мисълта. Тя е толкова чиста и непорочна, колкото човекът е успял да съхрани в себе си добродетелите, вложени в неговата душа от Твореца в периода на неговото първо-*

зачатие. Първозачатието е духовната основа на живота, който възниква във физическия свят вече с участието на биологичните елементи за сътворение. Така че нещото, което ни кара да бъдем внимателни, когато искаме да не нараним някого, е онова чувство на любов, което е съхранило своята първичност и напират за живот. Всичко свързано с първозачатието се стреми да оцелее, така както всяко семенце във физическия свят е способно да съхранява своя енергиен заряд и да търси възможност да го прояви. По същия начин и духовните качества, вложени в душата като добродетели, имат своя първичен импулс, необходимия енергиен заряд и съответната способност да се проявяват във физическия свят. Необходимо е обаче да не бъдат разрушавани или спъвани от чисто физическите фактори – рожба на биологичния организъм и на формите на общуване между хората. Ето как се наложи да изтъкнем водещата роля на Ума като средство, което може да подрежда приоритетно проблемите на човешкото съществуване и когато е необходимо, да помага за тяхното разрешаване. Човешкият ум, казвали сме го и в други теми, постига своето качествено формиране в условията на физическия свят, но върху основата на своята Божествена „нематериална“ структура. Става дума за изключително фина енергийна материя, чиято субстанция, потвърждаваме, има Божествен произход. Нейната способност има специалното предназначение да разработва човешките възможности в посока на опитности, които спомагат за формиране на знания в новите условия за живот. Без тази изключително добре подготвена

функционалност на Ума няма умствени способности, не можем да говорим за знание, познание и още по-малко за съзнание. Това обяснява напълно колко важна е и в каква степен се оказва водеща ролята на Ума за правилното организиране на живота. Никога, обаче, не трябва да се забравя, че ако човешкият организъм не е поставен в условията на чист, здравословен живот, т.е. ако човекът живее в противоречие с природните закони, не може да разчита на правилна умствена дейност. В някаква степен, под различна форма, неговата умствена дейност ще бъде нарушена. Затова е много важно всеки човек да осъзнава доколко е подвластен на природните условия, за да се радва на добро здраве.

Защо, обаче, записахме формулата „Светлината в ума идва от сърцето“? Обяснението е много просто. Сърцето създава чувствата в тяхната първичност, а умът трансформира тяхната същност според своето разбиране. Или, ако едно сърце е затлачено от зловни чувства, ако таи в себе си омраза, то ще произвежда мрачно и затормозяващо настроение. В този случай първичният продукт, с който ще трябва да работи Умът, е трудно смилаемата злоба. За да бъде превърната тя в светлина, ще трябва да бъдат впрегнати умствените способности, но как би могло да стане това, когато сърцето не е вложило искрицата светлинка, т.е. желанието това да се случи. В този смисъл изобщо не можем да говорим за възможности на Ума да трансформира чувството или пък да го превърне в начален гласък за нова волеизява. Щом сърцето няма в себе си искрицата желание, с която да съпроводи мисълта,

Умът не може да постигне нищо. Той остава пасивен наблюдател, защото няма какво да го ангажира. Без желание нищо, абсолютно нищо не може да се постигне, не може да се създаде, не може да се промени. Желанието, казвали сме го и друг път, стои в основата на чувствата, то е техният първоизточник. В този смисъл то е носител на искрицата светлина, която разпалва огъня на чувствата и страстите. Когато обаче говорим за добродетелите, трябва да се знае, че става дума за благородната изява на желанието като Божествена сила на творческото начало. Това е състоянието „любов“, усещането за първичната връзка с Божественото творческо Начало. В този смисъл можем да поясним, че когато добродетелите живеят в Съзнанието на човека, това означава, че неговият Ум е постигнал своето просветление в условията на сговорчиво взаимодействие между благородното желание на сърцето и умствените способности на мозъка. Така двете основни части на Програмата за живот на Духа във физическия свят ще бъдат пълноценно проявени.

ДОБРОДЕТЕЛИ И ЛИЧНОСТ

В условията на физическия свят има много противоречия. Едно от тях възниква, когато добродетелите са поставени в позицията на „свидетели“ по отношение на действията. Какво искам да кажа с това твърдение? Първото нещо, което трябва да ни накара да се усъмним в правотата на своите действия, е неспособността да вземем решение без колебание. Това е факт, който задължително трябва да бъде изследван от Ума, защото щом се е появило колебанието, това означава, че липсват съществено важни неща за изпълнение на съответното решение. Кой могат да бъдат тези неща? За съжаление техният брой оформя цял списък: липса на воля, липса на необходимата за конкретния случай информация – неосведоменост, която поражда страх от неизвестното, но страхът от неизвестното може да бъде свързан и с липсата на знания, неувереност в собствените сили, липса на съответните качества необходими за изпълнението на конкретното решение, има и още. Всички тези недостатъци, които осуетяват правилния начин на живот, могат да бъдат компенсирани с наличието на добродетелите, наречени: **вяра, любов, мъдрост и истина.**

Това са основните направления, които формират

човешкия живот като организация и като изпълнение. Винаги трябва да сме наясно, че животът съществува един път като организация и втори път като изпълнение. Когато той е на етапа организация, тогава *добродетелите могат да бъдат използвани като мотивация* за вземане на определено решение.

Специално внимание, обаче трябва да се обърне на един друг факт. На този етап от съществуването на живота добродетелите служат като извинителната причина в случаите, когато човек се стреми да постигне нещо, за което не е готов, или когато не е успял да изпълни взетото решение. Те стоят встрани от неговото съзнание и той работи с тях чрез конкретни доводи – инструментариума на хитроумието. Обикновено хитроумието извиква на помощ съответни доводи, с които се стреми да нагоди своето решение към действието, което най-много желае. Чрез доводите съвестта се превръща в лакей, който служи на Ума, за да се освободи той от притесненията, от евентуалната тревога за неправилно взето решение. Доводите са средството, чрез което примитивното хитруване помага на съответната личност да се „освободи“ от отговорността. В този случай личността е пренебрегнала и четирите основни добродетели. Тогава, когато един човек се освобождава без причина от отговорността, която носи, той е пренебрегнал любовта, скрил се е от истината, загърбил е мъдростта и е прекъснал връзката си с Божественото начало у себе си, затова живее без вяра. Да се освободиш от отговорност, това означава да измениш на човешката си същност. Всеки човек още с раждането

си е включен в системата на Цялото, той е елемент от него и като негова частица участва с всяко свое действие и мисъл в Съществуването му. Не може да бъдеш независим нито от слънцето, нито от водата, нито от въздуха, нито от енергиите в Природата. Ти си техен проводник, консуматор и в известна степен производител. Последното е много деликатна част от участието на личността в Съществуването, защото тя е свързана с човешката творческа дейност. Когато човек работи с добродетелите, той има съзидателна творческа дейност, той подпомага онези енергии в Природата, чрез които работи Висшата йерархия на Светлината. Тогава той е елемент на съзидателните творчески сили в Природата. Когато оставя добродетелите встрани от своята дейност, той също „твори“, той също създава нещо, но то е подчинено предимно само на неговия личен интерес и поради това има съвсем ограничено приложение и в много от случаите дори е елемент на разрушителните сили.

Добродетелите могат да бъдат действащ фактор за всяка от изявите на личността, стига човек да познава умението да „разговаря“ с тях. Всяка дума, с която са обозначени добродетели, има в себе си специфичната възможност да въздейства върху съзнанието и да се стреми да влезе в съприкосновение с него. Тя го ангажира с посланието, което носи, но в много от случаите то остава неразбрано и неизползвано. Дори и тогава, когато това се случи, човек остава смутен, нещо в него му подсказва, че той греша. Въпрос на желание от негова страна е той да възприеме или отхвърли този „сигнал“ на съзна-

нието. За да възприеме човек посланието, което носят добродетелите, той трябва да подхожда към всяко свое действие непреднамерено, никога не трябва той сам да определя какво и как ще се случи и да се придържа към това предопределение едва ли не като задължителното, фатално решение. Ненапразно съществува пожеланието „Ако е рекъл Бог“. Когато си каже човек „Ако е рекъл Бог“, той приема силата на Неговото творческо присъствие, неговата съзидателна сила, т.е. приема обективно съществуващите условия, без да влиза в противоречие с тях, и мобилизира собствените си усилия да се хармонизира с тези условия, да ги използва, без да се гневи и без да се озлобява от евентуалния неуспех. Значи нещо не му е достигнало, за да успее, и трябва да опита пак! Тогава нека призове своите умствени способности да потърсят причината вътре в него и като вземе морална опора от добродетелите, несъмнено ще успее.

ЗА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ДОБРОДЕТЕЛИ

Необходимостта от добродетели се определя от наличието на живи, истински правила за живот на Душата. Тези правила съществуват в Природата и могат да бъдат открити навсякъде, където има човек желание да погледне. Така например, когато разглеждаш едно растение, не ти ли прави впечатление, че неговите листа, цялото му стъбло е приело определена форма? Цветовете на растенията са различни, различни са и техните предпочитания към светлината, водата и почвата. Значи в Природата има нещо неписано според човешките разбирания, но в същото време то работи и се проявява. Правилата, които определят тези форми и предпочитания, са включени в невидимия за човешкото око Правилник на Природата. Като част от нея човек също е подчинен на този правилник. Нещо повече – той може да живее и се развива благодарение точно на тези правила. В процеса на своето развитие човек несъзнателно се ползва от тях, защото създадените условия, в които той израства, вече са наложили своята правдоподобност, т.е. доказали са първичността на своето творение и неговата взаимобвързаност с останалите условия за живот на планетата. Сега вече трябва да се потърси отговор на въпро-

са за хармонизирането на човешката мисъл с Мисълта, вложена в този Правилник. Това е крайно необходимо изясняване на тази взаимнообвързаност, защото така ще може всеки човек да си отговори защо му е необходимо да бъде благ в отношенията си с другите, какво означава да бъде “кротък“, какъв е смисълът на смирението и използването на още добродетели, чието подминаване е резултат от пълното им неразбиране.

Сега като се постарам да изясним смисъла на някои от тези думи, Ние искаме да подскажем, че **вътрешното разбиране на нещата от живота е гаранция за тяхното правилно използване**. Ако човек се постарее да потърси пълноценно съжителство в душата си на тези качества, които ще го направят добродетелен, той ще приложи в своя живот правилата от Правилника на Природата. **Добродетелите са елемент на най-висшите и чисти енергии на финия свят**. На физическо ниво те са представени като качества на характера, за да могат да влязат в употреба от хората. Тези качества изискват приоритетно подреждане за всеки час от деня. Условието, в които живее човек, се менят постоянно, а с тях се менят и изискванията към човека. Той трябва да отговори правилно, за да бъде адекватен на тези условия. Това може да стане без сътресения за човека, ако познава същността на добродетелите и най-вече ако е убеден във взаимнообвързаността им със здравословния начин на живот. Ето защо се налага човек да търси знанията, които ще му донесат яснота и ще му дадат сила, ако ги познава и най-вече ако ги използва. Това са знанията, включени в Правилника

за природосъобразен живот на човека, наречен етика – знания, които поясняват културата на живота. Природосъобразният начин на живот изисква добри познания в областта на физиката и геофизиката, астрономията, анатомията и физиологията на човека, психологията, науката за храненето и тези познания да имат чиста нравствена основа, за да бъдат функция на еволюиращото човешко съзнание. Така културата на живота ще има нивото, което ще може да защити Природата от посегателствата на невежия човешки ум. До посегателство обаче не би могло да се стигне, ако човек е успял да хармонизира своята мисъл с Мисълта от Правилника на Природата. Екологичната култура, като съществена част от културата на живота, изключва замърсяването на атмосферата с мисли, които са изпълнени с алчност, гняв, злоба и омраза. Такива мисли не биха съществували в човешкото съзнание, ако то работи с добродетелите. Затова тук ще направим опит за кратко определение на някои от най-съществените добродетели, които стоят в основата на човешките взаимоотношения и определят културата на живота.

Благородство – това е качество на душата, което ще рече, че за да се прояви то, участие трябва да вземе изначалната човешка същност. Благородният човек притежава силата на ума, нежността на душата и любовта на сърцето. Съчетани в едно, те постигат чистотата на човешките отношения, които са подчинени на справедливостта и мъдростта. Благородният човек служи на

истината и на любовта еднакво отговорно. Той никога не се подвежда от пристрастия и компромиси.

Благоразумие – то определя съдържанието на човешките взаимоотношения като градивни елементи на културата на поведението, като градивни елементи на новата духовна култура. То създава условията и изгражда възможностите за ново качество на взаимодействията, но преди всичко то допринася за създаване на чисто мисловно поле. Чрез изнасянето в пространството на чисти и доброжелателни мисли се подобрява качеството на психоенергията, която допълва енергийния фон на планетата.

Добродушие – това качество подсказва наличието на добра воля за отстъпчивост и толерантност. Добродушният човек обича – обича себе си, обича ближните си, обича и Природата. Добродушието е пръв помощник на стоворчивостта и дружелюбието. Добродушието създава условия за здравословен живот, защото изключва омразата и ненавистта от човешкия характер.

Добродушието може да бъде объркано с малодушието. Като малодушие то се проявява винаги, когато човек изразява безпринципното си съгласие и неумение да докаже стойността на собствената си позиция или изобщо да отстоява позиция. *Добродушието се проявява истински тогава, когато човек съумее със силата на своя характер да покаже благоразположение към другите, т.е. да ги дарява с внимание, уважение и зачитане на техните*

интереси, без да обезличава собственото си присъствие. Добродушният човек има силен характер, защото чрез качествата на добродетелите той постига твърдост.

Достойнство – като добродетел това качество се явява задължителен елемент от културата на човешкото поведение. Никой никога не би постигнал правилни взаимоотношения, ако не взема предвид достойнството. *Достойнството – това е основният критерий, който използва съзнанието, за да формира поведение.* Не можеш, обаче, да имаш критерий, ако не си изградил ценностната си система. Така че само този човек, който е успял да постигне пълноценна връзка с добродетелите и знае как да ги използва, може да има съответния критерий за собствено достойнство. Не е възможно без качества като благоразумие, великодушие, честност да говориш за собствено достойнство. Лишеният от добродетелна основа на своя характер не може да има достойнство, защото той винаги ще постъпва безпринципно и неуравновесено. Той не познава моралната отговорност, защото няма чувство за дълг към себе си, към обществото, към Бога.

Човеколюбие – това е същността на човешкото разбиране за отношението на човека към сътвореното от Бога. В зависимост от това в каква степен се проявява това разбиране може да се постигне извисяване или занижаване, дори унищожаване на добронамерените човешки взаимоотношения. Там, където се проявява човеколюбието, съществуват отношения на равноправие

и справедливост. Човеколюбието е резултат от високо осъзнатата роля, чрез която Божият Дух присъства в живота на хората. *Човеколюбието доказва наличието на пряка връзка между човешкото и Висшето съзнание.*

Това са петте добродетели, които изчерпват съдържанието и смисъла на основните направления, залегнали в Учението на Бялото Братство: **Любов, Мъдрост и Истина.** Без тях не може да се прояви нито Любовта, нито Мъдростта, нито Истината. Опитайте се да си представите любов без достойнство или без благородство, или без добродушие. Същото се отнася и за Мъдростта. Може ли тя да се прояви без благоразумие или без човеколюбие? Истината никога не би съществувала без човешкото достойнство, също без благоразумието или още повече без благородството. Така че когато говорим за добродетелна основа на човешките взаимоотношения, е добре да имаме предвид точно тези пет добродетели и да търсим тяхното място в живота си. Всеки, който има желание, може да постигне промяна в своя живот чрез тях. Те могат да го повдигнат като същество с ново светоусещане, могат да му дадат друго отношение към самия себе си и да го подтикнат към създаване на високоблагородни мисли и действия.

Всичко казано дотук за добродетелите не трябва да се приема като поредния размисъл по темата. Точно теоретизирането е причина за големия застои в развитието на човешките взаимоотношения. Всичко за добродетелите и тяхната роля за съществуването на света отдавна е казано и върху основата на тези знания са изградени какви

ли не причудливи теории. Но с какво това е променило света? И тук се налага да припомним съвета, че не е достатъчно да знаеш, важното е да осъзнаеш. **Този, който осъзнае силата на посланието, което носи всяка добродетел, и го вложи като правило в своите действия, ще се превърне в нов човек, ще стане създател на нова духовна култура.**

ДОБРОДЕТЕЛИ И САМОУСЪВЪРШЕНСТВАНЕ

I

Изучаването на добродетелите от съвременните млади хора е потребност, която няма с какво да бъде заменена. Сега младите хора се занимават предимно с науки, които могат да им бъдат в полза за бизнес и печалби по не съвсем почтен начин. Това са една част от младежите, другите пък минават в един по-нисък план на духовно развитие или дори пълно отсъствие на духовни интереси. Това са крайности, които не носят нищо добро за човечеството. В този смисъл е необходимо да се потърси възможност за осъвременяване на някои понятия от теологията и богословието, за да могат те да бъдат на равнището на интелигентност, което имат сега младите хора. По този начин добродетелите могат да бъдат припознати от младите хора като средство, чрез което те ще изявяват своите способности и умения, и дори като средство, чрез което да събират знания. Това е причината Ние да потърсим възможност за създаване на малки обяснителни бележки към някои много важни и често употребявани понятия, за да могат те да послужат като градивен материал на младата творческа личност.

Първото понятие, което заслужава внимание, се използва предимно от теологията и често присъства в богословските книги. То е обозначено с думата **кротост**. Какво означава тя?

Предимно когато срещнат текст, в който се говори за „кротост“, съвременните хора приемат написаното като препоръка за пълна пасивност – кроткият човек стои смирено или дори незаинтересувано за всичко, което се случва около него; кроткият човек не спори, той няма мнение, той е свенлив и притеснителен, не изказва своите чувства и никога не се противопоставя.

Как трябва да се разбира това понятие? Преди всичко като интелигентното поведение на човека, който умее да владее своите чувства. И още нещо, твърде съществено – като състояние на душата изпълнена с човеколюбиви чувства. Оттук трябва да заключим, че кротостта е качество, чрез което се проявяват мъдростта и любовта. Сега ще обясним какви способности трябва да притежава човек, за да бъде кротък. Първо, такъв човек винаги е в състояние да си обясни спокойно и разумно причините за състоянието, в което се намира. Т.е. той е в хармония със средата, в която живее и работи. Затова не се налага да бъде припрян или нетърпелив. Кроткият човек умее да ръководи своите мисли и чувства. Той може да запази хладнокръвие, дори и когато обстоятелствата го предизвикват. Кроткият човек винаги има толерантно поведение, той е търпелив и знае кога и как да покаже уважението си към другите. Изходната позиция на неговите действия е идеята за добротворчество.

Дотук се проявява мъдростта, а любовта при кроткия човек идва от сърцето му, защото той е в състояние да обича не само хората, но и животните, растенията, той обича всичко в Природата. Така мъдростта и любовта, като основни направления в науката за добродетелите, намират своята пълноценна изява чрез поведението на кроткия човек.

Сега вече можем да направим заключението, че *кротостта е резултат от интелигентността и възвишеността на духа*. Само там, където се е събудила Божествената изначална връзка, може да се прояви в своята пълна красота това възвишено поведение.

Смирението е друго често употребявано понятие в богословието. То също се възприема от съвременните хора като негативно качество, едва ли не като безпринципност, като нравствена слабост, която развива робски морал. Смиреният е човек, който приема и доброто, и злото еднакво равнодушно. Той е готов да носи всякакъв товар, без да си задава въпроси. Всъщност смиреният носи товара на неразбирането, което другите имат за това качество. Смирението може да бъде обяснено като кротостта, с тази разлика, че човек не може да бъде кротък, ако не е смирен. Оттук трябва да си обясним, че *смирението произхожда от разумността*. Там, където има правилна мисъл, където съществуват знания за човека и Природата, ще има и смирение. Този, който има знания за човека и Природата, познава законите на природосъобразния живот. Той знае,

че законите, които управляват Природата, изискват познания за същността на Творението, за естеството на процесите, които съграждат и рушат, и тъй като е грамотен, може да се съобрази с тяхната сила. Той ги приема и с познанието за тяхното енергийно взаимодействие, затова търси възможност да се хармонизира със заобикалящата го среда. Така, в зависимост от условията, в които се намира, той спокойно може да отстъпи или уравновесено да подбере приоритетното в конкретния случай. За някои способността да отстъпиш е смирението, което обезличава. В същата колонка мнозина подреждат и умението търпеливо да изчакаш подходящия момент за действие. Всъщност така те пренебрегват онази възможност, чрез която могат да чуят шепота на Божествения глас в душата си. Само този, който се вслушва в себе си, може да открие връзката, която осъществяват Великите светли същества с всяка пробудила се за духовен живот душа.

Търпение – трудно съвременните млади хора ще възприемат това качество като добродетел. Всъщност става въпрос за пряка изява на волята и разумността. Като качества, които изграждат поведението на човека, те не могат да бъдат пренебрегнати, когато трябва да се обясни защо е необходимо да приемаме търпението като добродетел. Търпението помага на човека да бъде упорит и последователен. Търпеливият човек притежава способността да преценява кога и защо трябва да приеме определени условия и да се примири с тях. Но по-важното е, че той превръща тези условия в свой по-

мощник и умело ги използва. Като употребява волята си, търпеливият човек работи и за себедоказването си, за отстояване на конкретна позиция; чрез търпението, в много случаи, той работи в защита на убежденията си. И точно тук трябва да се направи съществена разлика между търпението, което се проявява като качество на личната култура, и търпението, което е резултат от вялата, безпринципна нагласа за живот, т.е. равнодушието. Безразличният човек, който живее без определени изисквания към себе си, най-често проявява равнодушие, което се възприема като търпение. Тъпото, животинско търпение е характерно за равнодушните хора, за тези, които нямат интерес към живота или нямат самочувствието да го живеят. *Съзнателно наложеното търпение е благородна черта в човешкия характер, която може да използва само този, който живее с ум и воля, т.е. този, който може да си обясни причините и последствията за нещата.*

Самоуважение – много често подминавано изискване за достоен живот. Без самоуважение не може да има достойнство, не може да има и градивно развитие на личността. *Самоуважението произлиза от разбирането за Божествения произход на човешката личност. Но не е достатъчно само да знаеш, че е необходимо самоуважение, а трябва да можеш да го разпознаваш като необходимост за правилен и градивен живот.* Какво трябва да разбираме под самоуважение? Преди всичко стремеж към знания за естеството на човешката природа и за връзката между човека и Бога. Изначалната връзка е първата и

най-важна причина да гледаш с уважение на себе си, но за това са нужни знания и вяра. Знания, които обясняват духовната същност на човешкото същество, и вяра, че то е Божествено творение.

Себепознание – *това качество в човешкия характер изисква да имаш желание да се самоусъвършенстваш. Затова тук въпросът опира до вътрешната необходимост от висок идеал.* Там, където нещата от живота се приемат като факти от връзката на научния с духовния свят, ще се намери и обяснение за потребността от себепознание. Човешката същност е резултат от творческото развитие на Божествената мисъл във физическия свят и това е причината човек да бъде колкото материя, толкова повече и Дух. Ето защо всеки тръгнал, по пътя на себепознанието, ще трябва да знае, че този път е дълъг и изисква максимално съсредоточаване по отношение на много науки. Човешкото същество е устроено твърде сложно и не може да бъде обяснено само със средствата на анатомията и физиологията или пък на психологията или биологията. А какво може да се направи без химията и биофизиката? Излиза, че човек трябва цял живот да учи и пак няма да му стигне времето, за да опознае своята природа. Затова е достатъчно този, който иска да получи повече знания за своята същност, да се запознае с основните правила за природосъобразен живот. Това са закони за физическото и психическо оцеляване на човешката личност. Правилата за природосъобразен живот включват като изискване грижата както за тялото, така

и за духа. В този смисъл търсещият знания за себе си ще получи възможност да надникне в душата си, да се научи да разговаря с нея и да разпознава гласа на духовния си водач. Себепознанието ще го подтикне да научи и основните правила за хранене и двигателен режим, но тук дебело ще подчертаем и още една голяма потребност: себепознанието изисква да се работи и за културата на общуването. Писахме вече в „Пътят на човека“, затова сега само ще споменем, че културата на общуване включва уменията да общуваш със себе си, с хората и с Природата. Така че в хода на опознаване на себе си човек опознава и света около него. Затова себепознанието е изходна точка, отправна точка по възходящата линия на самоусъвършенстването.

Какво ново казахме дотук? Най-важното е всеки да знае, че новото по отношение на добродетелите е завишеното изискване за тяхното възприемане като съзнателно присъстващи качества в човешкия характер. Всяка добродетел е качество в характера, което има необходимостта да се развива. То затова е включено там – дадено е, за да послужи за изграждането на съзнание от по-висш порядък.

Добродетелите са група качества, с които си служи Божественият свят. Чрез тях Висшите същества от йерархията на Светлината работят за човешката еволюция. Това означава, че когато човек тръгне по пътя на самоусъвършенстването, той не върви сам. С него задължително е и духовният му водач. Трябва обаче да приемем този факт като реалния

подход, чрез който човечеството получава знания и се развива. Тогава, когато приписваме всичко постигнато само на себе си, ние се самозалъгваме веднъж, и – втори път – изключваме помощта, която сме получавали, омаловаваме труда и присъствието на невидимия свят. Но за да бъде призната тази помощ, се изискват знания. Те са необходими на тези, на които не достига вяра. Този, който работи с вяра в съществуването на взаимовръзката Човек – Висш космичен разум, получава преимущество, което има добре настроеният музикален инструмент. Такъв инструмент не свири фалшиво и още повече – не затруднява музиканта, който работи с него. Така човекът, който осъзнава своя произход, получава напълно достъпно Божието благословение за високо съзнателна творческа дейност на душата в рамките на един човешки живот.

Съвременният човек в голяма степен не се обосновава на вярата – той търси знанията. Науката напредна вече твърде много, но не и достатъчно, за да бъдат обяснени съществени неща, свързани с произхода на живота на Земята и неговото развитие и опазване. За да се достигне това ниво на знания, обаче, е нужен морал. Практическият опит вече доказва колко са вредни знанията усвоени без необходимата нравствена основа. Затова трябва да се работи с добродетелите. Те трябва да бъдат извадени от пожълтелите страници на богословските книги и да бъдат разгледани от позицията на високо напредналата човешка мисъл. Това, което предлагаме тук, е опит да се събуди интересът към тях като

към средство, чрез което може да се създаде бъдещата здрава връзка между Човека и Висшите нива от йерархията на Светлината.

II

Какво имаме предвид, когато казваме, че добродетелите са група качества? С това твърдение Ние приемаме добродетелите като градивни елементи на човешкия характер. В този смисъл сме склонни да ги разглеждаме в пряка връзка с психичните процеси. Всяка добродетел е свързана колкото с човешкия ум, толкова и с психиката. Връзката тук откриваме във влиянието на добродетелите върху съответните заключения, до които човек достига по време на своята умствена дейност, когато трябва да анализира своето поведение или да вземе конкретно решение.

Когато един характер е изграден със средствата и възможностите само на умствената дейност, съществува опасност той да бъде подвластен предимно на комерсиалните интереси, да изгради егоистично отношение към света и да бъде твърде много теоретик във всяка дейност.

Как влияят добродетелите за формирането и развитието на човешкия характер? Без да се впускаме в необходимите подробности, ще уточним само най-същественния момент от отговора на този въпрос. А той засяга единствено връзката между добродетелите и умствената

дейност на човека. Когато дадена личност възприеме добродетелта като отправна точка във формирането на своя характер, тя ще познае първо понятията, с които се възприемат от човешкото съзнание добродетелите. Тук ролята на ума се заключава в подбора на информацията и нейното обработване. Когато в резултат на целенасочена умствена дейност съответната информация достигне до съзнанието и то е в състояние да възприеме конкретното понятие като осъзнато знание, тогава добродетелите ще се превърнат в принципи. Това вече е гаранция за промяната в съзнанието. Щом дадена добродетел заработи в човешкото съзнание като принцип, тя вече се превръща в правило, според което съответната личност ще формира своя характер. Правилата, които произтичат от „посланието“ на добродетелите, задължително изграждат нравствената основа на човешкото поведение.

Малко по-горе изтъкнахме съществената роля на целенасочената умствена дейност. Какво трябва да се разбира под това определение? Целенасочената умствена дейност е подчинена преди всичко на конкретното, волево желание за постигане на определена цел. Т.е. в основата на целенасочената умствена дейност стои силното желание. Щом се е родило желанието, след него ще дойде и действието. В случая действието принадлежи първо на ума. Той разпознава съответната добродетел като понятие и влага в него своите способности, за да го обработи. В процеса на тази своя дейност той определя и степента на проявление на желанието. Ако желанието да се запознае със съответната добродетел го е подтикна-

ло да я възприеме като информация, то желанието да я превърне в знание ще го накара да се свърже със съзнанието, за да се стигне до резултата, за който вече говорихме – до принципа, до превръщането на осъзнатото знание в принцип, в правило на поведението. В цялата тази поредица от взаимовръзки психичните процеси са съществен помощник на ума. Тези от тях, които имат познавателен характер, ще му помогнат да възприеме добродетелите като понятия, а тези от тях, които са свързани с реализирането на целите, намеренията и мотивите, ще му помогнат да възприеме понятията като знанието, което създава правилно отношение към тези добродетели, т.е. стига се до изграждането на принципи чрез тяхното усвояване и използване.

Да поясним сега какво имаме предвид, когато говорим за възприемането на добродетелите като понятия.

Психологията обяснява понятието като резултат от класификацията на обекти или явления в съответствие с техните признаци. Ние възприемаме понятието като вид информация, която служи като структурен елемент на познанието. Това за нас означава, че със своята вербална форма на съществуване понятието създава основата на онтогенетичната и филогенетичната същност на познанието. В този смисъл понятието за нас има конкретен и абстрактен модел на съществуване. Признаците, които изграждат добродетелите като понятия, могат да бъдат изключително разнообразни, защото всяка добродетел представлява богатство от информация за ком-

понентите на съответното понятие. *По своята структура, съдържание и значение, добродетелите могат да бъдат обозначени като явления, произтичащи от творческата дейност на Създателя, за формиране на Съзнание в условията на физическия свят.* В този смисъл те имат една основна, характерна само за тях особеност, която изчерпва човешките представи за структура, съдържание и значение на понятието. Тази особеност се нарича нравственост. Тя се разтваря във всички компоненти на понятието „добродетел“ и го превръща в основен градивен елемент на духовната култура. Оттук нататък когато говорим за понятието като за структурен елемент на познанието по отношение на добродетелите, ние го свързваме със създаването на морални принципи в културата на човешките взаимоотношения. Така че, *ако трябва с едно изречение да определим понятието „добродетел“, ще кажем, че неговото съдържание и значение го определят като нравствено обусловен принцип на Божественото проявление за живот.* Оттук произтичат правилата, които предопределят законите за хармоничната връзка на човека с Природата.

III

Всеки човек независимо от възрастта си възприема принципно с одобрение или неодобрение нещата от живота. Принципът в случая се проявява като първо-

начало, като ръководна идея, като основно правило на поведение и затова винаги неговите действия трябва да бъдат в границите на конкретни морални стойности. Той произлиза от смисъла и съдържанието на нравствения закон. *„Нравственият закон има свръхприроден и свръхсоциален характер. Той се основава на Божия вечен закон, поради което притежава абсолютна и безусловна сила.“*¹ Той е основа на съзидателната, творческа дейност на Създателя. Чрез него Създателят работи за утвърждаване на Доброто и Злото като морално-етически категории, присъщи на човешката еволюция. Този закон няма юридически характер. Неговата сила се изявява в областта на морала и затова е носител на етически характер. Той е обективен закон, общовалиден за всички хора и всички времена. Човечеството живее с него и чрез него. Нравственият закон присъства като неписано правило, което слага отпечатък върху поведението на всеки човек. Искане или не искане, човек се развива под влиянието на това правило и когато влиза в конфликт с него, той стига до най-големите противоречия в своя живот. Тези противоречия се проявяват като действащото нравствено чувство, когато хората изграждат основата на своите морални понятия. Те са определящи за оценката на събитията или за избора на поведение, защото чрез тях човекът одобрява или осъжда. В този смисъл той се проявява като мислещо, търсещо разумност същество, което има отношение към конкретното явление, към конкретното

---

¹ Д. Киров, Т. Коев, Кратка богословска енциклопедия, С., 1993, с. 147

събитие или обект и поради това отношение изразява своето нравствено чувство, т.е. нравственото чувство е израз на отношението му към нещата от живота. Това може да се случи, ако принципът е работил в границите на определени морални стойности. И точно тук влиза в сила голямата роля на добродетелите. Тогава, когато те са послужили като основа при формирането на моралните понятия, ще предадат ново качество на човешкото съзнание.

IV

Духовно – нравствената същност на човешкия характер се проявява чрез нормите на поведение.

Когато говорим за **норми на поведение**, трябва да сме наясно, че Ние събираме в едно понятие изначалната човешка култура с придобитата. Сега ще поясним. Човешката личност е носител на умения и способности, включени в духовната структура на съзнанието като първопричини за неговото развитие в условията на физическия свят. Това означава, че човек разполага с определен интелектуален потенциал, внедрен в неговото съзнание като първооснова на съществуването му. Под интелектуален потенциал Ние разбираме пълния сбор от необходимите качества и умения, които изграждат духовно-нравствената основа на новородения човек, формират неговите нравствени изисквания, като в съответствие с

възрастта му регулират неговото поведение. Те са вложени в Програмата за развитие на Духа му и определят потребността на Душата му за изява във физическия свят. Това е заръката на Твореца за еволюция на духовната човешка същност въз основа на изначалната връзка между човек и Бог. В основата на своя живот човешката личност притежава всички необходими качества, които формират нормите ѝ на поведение, и затова всяко дете проявява своя характер още в пелени. Още в детския период с отношението си към играчките и близките си детето показва в каква степен у него се изявява нравственото чувство. Възрастните го приемат като неосъзнато поведение на малкия човек, а всъщност става въпрос за първичната връзка с духовната сила на съзнанието, носител на вложените от Твореца качества. Всяка детска душа е чиста Божествена енергия, която може и е призвана да твори с любов. Връзката ѝ с духовната структура на съзнанието допълва нейните възможности за живот във физическия свят. Тази връзка трябва да продължава през целия живот на човека, за да може той да се развива според вложените в душата му добродетелни качества. По този начин всеки ще може да постигне хармонично сътрудничество между ума, душата и сърцето. Това от своя страна ще може да гарантира развитие, ще бъде естествен процес на формиране и съграждане в условията на физическия свят на нови качества, стъпили върху основата на знанията и предадени от добродетелите. Така животът на личността ще бъде изпълнен с богатото многообразие на благородната творческа изява. Човешките въз-

можности за живот в качествено нова духовна среда са толкова повече гарантирани, колкото повече умът успее да разпознае свойствата и принципите на добродетелите. Там, където това е факт, не съществува конфликт между Добро и Зло. Напротив! Влиянието на добродетелите помага на формиращото се в условията на физическия свят познание да постига здравословни отношения с всички противоречия. Така те биват приемани като средство за себепознание и опознаване на света. Моралните норми приемат качеството на новозаветната мъдрост. То се отразява пряко на начина на поведение, създават се нови възможности за обществените отношения. Така се постигат условия, според които отпада исторически ограниченият класов характер на моралните норми като форми на нравствените изисквания и те могат да придобият общочовешка значимост.

НЕЩО ПОВЕЧЕ ЗА ДОБРОДЕТЕЛИТЕ КАТО ПОНЯТИЕ

В началото обяснихме, че добродетелите са неотменна част от човешката същност. Те се проявяват като елементи на характера, когато с тях се работи, и пасивно съществуват, когато не са потърсени. Всеки човек сам преценява доколко и как да ги използва.

Свойствата на добродетелите най-общо могат да бъдат организирани в три основни групи: връзка с Ума; връзка със Съзнанието; връзка с Бога. Във всеки от трите случая първата активна страна е човешката психика. Всеки от психичните процеси, които протичат в човешкото съзнание, има крайна изява на две нива: умствено и душевно. За умственото ниво участие вземат мислите, а за душевното – чувствата.

За да разгледаме свойствата на добродетелите, трябва да направим уточнението, че възприемаме добродетелите като понятие, чийто обем включва в себе си други, по-малки понятия. Всяко от тези по-малки понятия има свои специфични свойства и специфично отношение към действителността, но и всяко от тях има признаци, които, обобщени чрез съответните логически методи (анализ, синтез, абстракция, обобщение), изграждат общото Цяло, което приемаме като нравственост. Всяка

добродетел, ако бъде възприемана в съзнанието като понятие, ще изпълнява ролята на връзка между човешкото и Божественото Съзнание.

Какво ще рече да възприемем добродетелите като понятие?

Това ще изисква от нас да потърсим и приемем чрез възможностите на собствените си умствени способности онези свойства и отношения, които има думата, обозначаваща добродетел, с другите, които изграждат съдържанието на конкретното понятие. Така например, ако вземем предвид думата „достоинство“, ще трябва да си дадем сметка, че не можем да говорим за достоинство без наличието на отговорност, без трудолюбие, без честност, без воля. Всички те оформят в съзнанието ни понятието „достоинство“. Би могло да се прибавят и още признаци, които са характерни и за думите „благоразумие“, „взискателност“, „принципност“, т.е. за група от думи, близки по своя смисъл и съдържание, които изграждат понятието „добродетел“. В случая абстракцията и обобщаващата дейност при образуване на понятието ще извършим с помощта на думата, която има свойството да обобщава. От логиката знаем, че понятието е неразделно свързано с думата. Тя е неговият материален, езиков израз. Така че когато използваме дадена дума, трябва да сме наясно с понятието, което обозначава тя, за да си създадем съответното отношение към действителността. Това изисква да познаваме семантичната стойност на думата, за да разберем каква точно информация носи тя. Чрез семантичната стойност на думата стигаме до конкретните опорни

точки на съответното понятие. Така например, като говорим за благост не би трябвало да разбираме само добродушие, което най-често се възприема като отстъпчивост и добронамереност, а като кажем благ човек, да имаме предвид понятието „добродетелен“. Така ако приемем благостта, ще знаем, че тя е комплекс от малки по обем понятия, които изграждат родовото понятие „добродетел“, т.е. ще потърсим връзка с опорните точки на понятието и това ще ни помогне да разберем доколко и в каква степен пред нас се поставят определени изисквания и какви знания ни дава конкретното понятие. Благостта като качество в човешкия характер се проявява чрез Божествения стремеж за добротворчество. Божествен по своята искреност и сила на чувството „любов към ближния“. Затова понятието, което трябва да имаме предвид, когато използваме думата „благ“, е „добродетелен“. Като добродетел то има свойството да изявява Божественото, то е част от духовната категория „Любов“ и правилото, което естествено произтича от неговото използване, е любов към ближния.

Понятието като форма на мисленето дава възможност на човешкия ум да работи с такива методи като сравнението, анализа, синтеза, абстракцията и обобщението. Така заедно с ума работи и психиката, защото мисленето е психически процес, който се изявява като функция на мозъчната дейност. Психологията и логиката се интересуват еднакво силно от мисълта и работят с понятието

като съществен елемент на познанието. В нашия случай свойствата на понятието могат да бъдат обяснени като действащи признаци на Съществуващото.^{2*} Те създават качеството на характера, то изгражда отношението, а чрез отношението се изявява свойството. Признаците са действащи, когато между тях възниква взаимодействие според принципа на взаимното допълване – изграждане на цялото въз основа на съществените общи признаци.

В човешкото съзнание понятието е средство за опознаване на света. Но ако вземем предвид качеството на психичните процеси и нивото на умствените способности, трябва да си дадем сметка, че понятието е по-скоро процес, чрез който опознаваме и възприемаме света. То търпи промяна и непрекъснато се обогатява в зависимост от изменението на действителността и развитието на науката в по-общ план, и конкретно – в зависимост от личните интереси, умения и способности. Така че когато работим с добродетелите, трябва да знаем, че винаги можем да разширим и обогатим знанията си за тях и за света чрез тях. Това може да се постигне твърде пълноценно, ако потърсим и опознаем техните свойства и способността им да създават правила.

---

² Темата за Съществуващото е включена в приложението на тази книга.

СВОЙСТВО НА ДОБРОДЕТЕЛИТЕ

Добродетел	Понятие	Свойство	Страна Част от	Принцип Правило
Благородство	Божественост	Подхранва връзката с Божествения свят	Любовта	Нравствен идеал
Благоразумие	Нравственост	Обективност	Мъдростта	Справедливост
Добродушие	Добронамереност	Приобщава	Любовта	Уважение
Достойнство	Човешка гордост	Запазва честта	Мъдростта	Самоуважение
Верен	Духовна принадлежност	Всеотдайност	Любовта	Коректност
Благодарен	Признателност	Поддържа връзката с Божественото	Любовта	За възприемане на Божественото у човека
Благ	Духовен	Изявява Божественото	Любов	Любовта към ближния
Безкористен	Нравствен	Добросърдечие	Любовта	Любов към ближния
Богоугоден	Просветен	Единение със светлите сили в Природата	Любовта и Мъдростта	Да възприема законите на Природата

Добродетел	Понятие	Свойство	Страна Част от	Принцип Правило
Буден	Съзнателен	Да изисква целестре- меност	Истината	Доброна- мереност
Активен	Действен	Събужда инициатив- ността	Мъдростта	За нрав- ствена сво- бода
Волев	Последова- телен	Поддържа увереност- та	Мъдростта	Себепозна- ние
Въздържан	Самоуве- рен	Разумност	Мъдростта	Себепозна- ние
Вдъхновен	Духовен	Изявява Божестве- ното	Любовта	Добротвор- чество
Взискате- лен	Принци- пен	Стремеж към висок идеал	Мъдростта	Принцип- ност
Авторите- тен	Знаещ, спо- собен	Да предиз- виква ува- жение	Мъдростта	Коректност
Смелост	Безстрашие	Проявява волята и инициати- вата	Истината	Себепозна- ние
Справед- лив	Истинен	Утвърждава истината	Истината	Цени зако- ните
Съзнателен	Нравстве- ност	Поддържа благоразу- мието	Мъдростта	Справедли- вост

Добродетел	Понятие	Свойство	Страна Част от	Принцип Правило
Смирение	Разумност	Хармонизира човешкото с Божественото съзнание	Мъдростта, Любовта, Истината	Благонравие
Кротост	Разумност	Хармонизира човешкото с Божественото съзнание	Мъдростта, Любовта, Истината	Благонравие
Търпение	Волеизява	Укрепва характера	Мъдростта	Целеустременост
Самоуважение	Достойнство	Стремеж към себепознание	Любовта	Връзка с Божественото
Себепознание	Разумност	Свързва с Вселената	Любовта и Мъдростта	Взискателност
Човеколюбие	Благоразположение	Благост	Любовта	Добротворчество
Благодарен	Признателност	Поддържа връзката с Божественото	Любовта	За възприемане на Божественото у човека
Доблестен	Съзнателен	Запазва честността	Истината	Принципност
Добър	Любящ	Съхранява любовта	Любовта	Любов към ближния

Добродетел	Понятие	Свойство	Страна Част от	Принцип Правило
Добродетелен	Нравствен	Проявява добродетелите	Любовта, Мъдростта, Истината	Любов към ближния
Духовен	Устремен към Божественото	Стремеж за единение с Божественото	Любовта	Вяра в Бога
Жизнерадостен	Обичащ живота	Любов към живота	Любовта	Връзка с Природата
Ученолюбие	Любознателност	Просветление на Ума	Мъдростта	За събуждане на духовността

Таблицата пояснява (конкретизира) добродетелите като понятие, изтъква свойството което притежава всяка добродетел, пояснява към коя духовна категория принадлежи всяка от представените добродетели и какъв принцип, какво правило създава тя.

ДОБРОДЕТЕЛИТЕ И ДУХОВНАТА ЕВОЛЮЦИЯ

Всяка добродетелна проява в характера на човека е свързана с периоди от неговата духовна еволюция. Когато човек е в началото на своето еволюционно развитие, той ще бъде в известна степен повлиян от силата на умственото възприемане на фактите и действията както на хората, с които общува, така и по отношение на собственото си поведение. Умственото възприемане на нещата от живота и на самия живот е част от светоусещането и затова винаги трябва да се знае, че човешката личност гради поведението си цял живот. Не може да се каже, че човешкият характер е завършен процес на определена възраст. Къде повече, къде по-малко забележимо човек се променя, дори и в напреднала възраст. Влиянието на средата, в която живее, има дял за тези промени, но съществената причина за промяната на когото и да било си остава неговото лично желание да бъде или да не бъде знаещ, можещ, обичащ или, най-общо казано, действен или бездействен. Умственото възприемане на нещата от живота е факт, свързан с условията във физическия свят. Когато човек живее с мисълта за физическия свят като материалното проявление на живота, той винаги ще бъде пристрастен към него като към веществената

форма на живот. Умът винаги ще го подтиква не само да иска, но и да притежава. Човек, който работи предимно с умственото възприемане, гради, за да има, и търси, за да притежава. Неговата активност и стремежите му са подчинени на интереса за печалба. И в това няма нищо лошо, стига да може да свърже материалния с духовния интерес. Ако успее да осъществи тази връзка, той ще постигне пълноценно светоусещане, ще може да се възползва както от богатата на физическия, така и от богатата на духовния свят. Те взаимно се допълват и създават богатството на човешкия живот. Не бива да се отрича едното или другото и да се препоръчва само физическото или само духовното съществуване като приоритет. В случая с интереса за печалбата трябва да се знае, че тя ще има много по-голяма стойност, ако бъде вложена в създаването на нещо обществено полезно. Но това може да бъде постигнато, само ако този, който е способен да печели познава и използва силата на добродетелите. Затова казахме в началото, че всяка добродетелна проява от характера на човека е свързана с периоди от неговата духовна еволюция. Човек, който използва в живота си предимно възможностите на своя ум, има ограничено, едностранчиво развитие. Несъмнено той има знания и чрез тях постига добро материално благосъстояние, но в отсъствието на добродетели той не може да има чиста, светла радост от постигнатото. Неговите успехи ще му носят удовлетворение, което той ще изживява като задоволство, но щастлив ли е ситият? Задоволството от имането само по себе си е усещане за благосъстояние,

което радва очите, но не и душата. Ако умът не е потиснал събудилите се в душата добродетели, тя ще може да създаде основа за тяхното развитие. Така човек ще стъпи на първото стъпало от стълбицата за духовна еволюция. Той ще започне да изгражда своето благоразумие.

Сега тук се налага да отворим скоба, за да припомним, че у всеки човек са вложени необходимите качества за пълноценен живот. От него зависи той какво и колко ще използва. Така се проявяват неговата воля и сила за живот. Волята е приоритет на духовния свят, а силата за живот е приоритет на физическия свят. Волята гради духовното тяло, а силата за живот гради физическото тяло. Тя е резултат от биологичната активност на човешкия организъм. Основният стимул, за да работят правилно и двете, идва от желанието. Желанието, това сме записвали и в други теми, поражда действието. Желанието да създаваш или рушиш, желанието да имаш или нямаш. Желанието е рожба на егото. То е създател на инстинкта за самосъхранение и самоизява. Чрез него работи желанието и ако човек не познава добродетелите, не може да получи духовно развитие. Той ще се развива само според възможностите на умственото възприемане и ще остане в сферата на материалните интереси. **Добродетелите са качества, вложени в човешката душа, за да се прояви изначалната Божествена връзка на човека с Висшето съзнание.** Но за да започнат те да оказват в някаква степен своето влияние върху човешката личност, трябва да се задейства волята. Когато тя се прояви, човешкото сърце приема до-

бродетелите като свежата енергия, която го захранва с живот. То възприема тази енергия и я превръща в светлина. Затова казахме в една друга тема, че светлината в ума идва от сърцето. Защото добродетелите са вложени в човешката душа, но живеят и се проявяват чрез сърцето. За да се получи, обаче, всичко това, волята трябва да употреби усилия. За тази цел е необходимо да работи цялата човешка същност: човек трябва да се труди повече, да се лишава от някои свои желания, да дава път на другите, да се стреми да извисява духа си в съответствие с посланието на добродетелите и т.н. Ето, необходимостта от всички тези усилия става пречка за изявата на добродетелите. В интерес на криво разбиране за спокойствие умът потиска развитието на добродетелите, било за да се спестят усилията, било заради някаква друга пресметливост. Но съществува и още един фактор. Там, където силата за живот има правилно участие в жизнените функции на организма, усилията на волята няма да бъдат пренебрегнати. Така ще бъде постигнато пълноценно взаимодействие между умствените и физическите сили и те ще работят в интерес на духовното развитие. Ето защо е съществено важно да се знае, че грижата за тялото е толкова важна, колкото и грижата за Духа. При добро физическо здраве умът трудно може да потиска развитието на добродетелите, защото жизнената сила помага на целия организъм за преодоляването на трудностите. Тогава, когато човек започне да създава организацията за тяхното преодоляване, казваме, че той е стъпил на първото стъпало от стълбицата за

духовно развитие. Неговото благоразумие се проявява в процеса на опознаване и усвояване на добродетелите. И тъй като това е творчески, градивен процес, развитието му определя периодите на духовната еволюция.

ПРОБЛЕМЪТ ЗА МОТИВАЦИЯТА

В известен смисъл предходната тема има връзка с проблема за мотивацията, когато става въпрос за усвояване и използване на добродетелите. Откриваме я в необходимостта да се употребят определени усилия за опознаването на добродетелите. Принципно погледнато, за всяка дейност е необходима мотивация, т.е. човек трябва да е наясно какво иска и защо го иска. В конкретния случай обаче става въпрос за опознаването на своя собствен вътрешен свят. Това е светът, съграден с духовни средства и възможностите на енергийната среда, в която живее и се движи човек. Духовните средства, използвани за сътворението на вътрешния свят на човека, са добродетелите. В голяма степен те определят възможностите за адаптиране на човешката душа във физическия свят. Със своето смислово съдържание те изграждат нравствената основа на човешкия живот и определят в детайли неговото духовно развитие. Затова ги възприемаме като качества на човешкия характер.

Всеки човек носи в себе си още от своето рождение определен интелектуален багаж. В една друга тема уточнихме, че под интелектуален потенциал Ние разбираме сбора от качества и умения, които изграждат

духовно-нравствената основа на новородения човек. Така че когато говорим за адаптиране на човешката душа към условията на физическия свят, трябва да се има предвид връзката на човешкия ум с неговата душа. Това, погледнато от чисто практическата страна на въпроса, означава човекът, навлязъл в енергийната среда на определена географска ширина, да остави своите сетива отворени за тази среда, така както е определил Творецът. Ако всеки човек общува с Природата и себеподобните си без каквато и да било преднамереност, ще се възползва от силата и мъдростта на енергийната среда, в която живее. В „Езотерични записки“ обяснихме, затова сега само ще припомним, че информацията владее енергията. Там също беше обяснено, че мисълта е еманация на Висшето съзнание. Тя се движи свободно в пространството и тук е валидно правилото: „Подобното привлича подобно.“ С това казваме, че според интересите на твоята съзнателна същност ще се свържеш и със съответната мисъл. След това привидно отклонение ще се върнем на мисълта за интелектуалния потенциал. Той е вложен в човешката същност като задължителен градивен материал, за да може във физическия свят човек да си служи с него. Това е инструментариумът, с чиято помощ се създават условията за развитие на човешкото същество. Чрез качествата и уменията, които притежава по рождение, човек създава своята нова биография. Условията, които са му необходими, той изгражда сам, като ползва дарените му от Твореца способности, т.е. вложените в него качества

и умения. Ето тук идват на помощ добродетелите. Те са средствата, които могат да придадат смисъл и съдържание на всяко действие и по този начин да определят условията. Всяка добродетелна проява е резултат от правилната връзка между човешкия ум и духовното му наследство. Човешкият ум е ръководител на делата във физическия свят, защото той се създава в условията на този свят, но като ползва, от една страна, качествата и уменията, които притежава по рождение всеки човек, и от друга – средата, в която живее. Всичко, което се нарича съобразителност, предприемчивост, бърза мисъл, услужлива памет – всичко това се създава в условията на биохимичната и биофизичната среда. Биологичната основа на мозъчната клетка работи за създаването на тези качества, но те се трансформират в опитности, които остават като закодирана информация в семенния атом.³ Заслугата е на съзнанието, което работи както с духовните, така и с физическите структури и способности, за да създаде нужните условия за адаптиране на човешката душа към физическия свят и изобщо за „написването“ на поредната биография от новия живот. За да се постигне правилна връзка между човешкия ум и добродетелите, е необходимо човек да познава основните духовни категории: любов, мъдрост, истина и справедливост. Като работят чрез тях, хората обогатяват и разширяват опитностите си от минали животи. По

---

³ Семенен атом – съдържател на информацията за съответния организъм или вещество от възникването на Сътворението (съхранява опитностите).

този начин добродетелите, които Творецът е вложил в нас, служат на Неговия велик замисъл за изграждане на съзнание. Оттук и мотивацията на отделната личност да работи с едни или други добродетели, за да бъде постигнато съответното ниво на духовно развитие.

ДУХОВНИТЕ КАТЕГОРИИ

Духовните категории любов, мъдрост, истина и справедливост изграждат основата на човешкия морал. Чрез тях животът на човешкото същество добива стойността на съзнателна еволюция. Като форма на общественото съзнание моралът изграден под прякото въздействие на тези категории би трябвало да създаде условията за съществуването на справедливо общество. Друг е въпросът, че любовта, мъдростта, истината и справедливостта не се използват достатъчно, за да бъде постигнат такъв резултат. И точно тук е големият проблем, който причинява сегашните несполуки в развитието на човешкото общество. Всички стълкновения, които възникват на етническа и обществено-политическа основа, всички недоразумения в семейството и колектива, пък дори и между приятели, са резултат от непознаването и неизползването на тези духовни категории.

Определението за духовна категория включва в себе си като основно понятие идеята за Божията благодат. Божията благодат е резултат от пълната хармония на човешките мисли и действия с изискванията за природосъобразен живот, чрез които се проявява мъдростта и силата на Висшето Съзнание. Когато има пълна хармония между човек и Природа, действа основният принцип на

Сътворението – Принципът на взаимоотношаването. Това означава, че е налице доброволно участие за пълноценна интеграция на човешката личност във физическия свят. Човек не може да навреди никому: на себе си, на другите и на Природата, нито с действията си, нито с мислите си. Постигнато е високо ниво на взаимодействие с духовните категории любов, мъдрост, истина и справедливост и са създадени условията, чрез които се проявява Божията благодат. Нейната проява е осъзнатото изживяване на удовлетворение от начина на живот, който има всеки човек. Осъзнатото изживяване на удовлетворението от начина на живот Ние наричаме Божия благодат, защото това означава, че човек правилно е възприел Божиите действия, тоест усъвършенствал е своето общуване с Бога. За да се постигне това ниво на живот, човек ползва всички богатства на духовния и физическия свят. До тях той може да стигне с помощта на добродетелите. Като познава тяхната мъдрост, човек познава и духовните категории, за които говорим.

Защо казахме, че определението за духовна категория включва в себе си идеята за Божията благодат? Защото не е възможно да говорим за духовна категория и да изключим от това понятие смисъла и съдържанието на действието „взаимоотдаване“. Там, където има градивно, съзидателно взаимодействие, се постига пълноценно проникване на силите и енергиите от компонентите на взаимодействащите си страни. В случая компонентите са вложените в добродетелите свойства за духовна връзка с Божествения замисъл и за неговата

изява, за изявата на Божественото, съхранено в смисъла и съдържанието на всяка добродетел. Когато колективното Съзнание е обединено от идеята за използването на определени добродетели, то ще изгради и съответната духовна категория: Любов, Мъдрост или Истина. Така например, ако група хора живеят с мисълта за любов към ближния и подчиняват всяко свое действие на правилото, което определя тази мисъл, в качеството си на добродетел тя ще изгражда духовната категория Любов. Тогава, когато добродетелите се използват от общности или общества, т.е. когато добродетелите се използват от повече хора, те задължително се превръщат в страна от съответната категория. Те стават част от нея, защото чрез тях работи силата на взаимотодаването – мисъл и идея се привличат⁴, за да се създаде действието и да се изгради цялото. Взаимотодаването е проявено най-силно в идеята за Божията благодат. Чрез своята мисъл хората запълват тази идея със съдържание, а чрез действията си доказват възможността за практическото приложение на Принципа на взаимотодаването, затова крайният резултат е Божията благодат, т.е. пълната хармония между човек и Природа. Човекът е постигнал пълноценно възприемане на Замислите, които според Божия промисъл (Великото съзнание) трябва да създадат благоразумния начин на живот. Така изчезват противоречията не само между човека и При-

---

⁴ Темата за формирането на Мисълта като съвършено изграден творчески процес е включена в книгата „Езотерични записки“.

родата, но и между отделните общества, между народите и се създават отношения на мир и разбирателство.

Съществената роля на добродетелите за създаването и използването на духовните категории, тяхното изключително значение като градусен елемент на Великата програма за еволюция на човешкия род трябва да бъде преосмислена и правилно използвана.

СВОЙСТВА И СТРАНИ НА ДУХОВНИТЕ КАТЕГОРИИ

Добродетелите служат като средство за изграждане на страните и оформяне на свойствата на всяка от четирите категории: любов, мъдрост, истина и справедливост. Макар че са духовни категории, тяхната същност има характера на структуроопределящи понятия за обективния свят. Те са структуроопределящи по отношение на тяхното смислово съдържание, защото чрез вложения смисъл се определят свойствата и се изграждат страните на съответните категории. Така например, когато говорим за мъдростта, вложеният в нея смисъл за благородно разумно общуване създава нейните свойства за определяне на справедлив обществен ред и я изгражда като страна, т.е. като част от Божественото творческо начало. Свойството на любовта като духовна категория се определя от залегналото в нейната основа желание за добротворчество. Това е силата на първичния жизнен импулс, чрез който Духът твори във физическия свят. Оттук и всичко, създадено с любов, притежава свойството да проявява благия дух на своя създател, независимо дали той е човек или Същество от системата на йерархията на Светината. Любовта също е страна, част от Божественото творческо начало. Като такива страни се проявяват още

Истината и Справедливостта. Свойството на истината е да установява стойността на проявеното като качество на отделното и общото, т.е. като качество на проявените мисли и действия на отделната личност или колектив и като качество, вложено в сътворението на живата и „неживата“ природа. Свойството на справедливостта е да установява критерия за истинност по отношение на всичко проявено: като действие, като мисъл, като творчески акт. Критерият за истинност изисква приоритетно подреждане на фактите, което означава, че чрез справедливостта се проявява и благоразумието. То е едната от петте добродетели, за които в друга тема казахме, че изчерпват смисъла и съдържанието на четирите духовни категории. Останалите са: благородство, човеколюбие, добродушие и достойнство. Тези добродетели изграждат страните и създават свойствата на разглежданите духовни категории.

ДОБРОДЕТЕЛИ И САМОВЪЗПИТАНИЕ

За да направим уточнение по тази тема, трябва първо да изтъкнем общото и различното, което виждаме Ние между самовъзпитание и самоусъвършенстване. И в двата случая се налага силното използване на волята. Но в първия случай – при самовъзпитанието, на волята ще помага умът, а във втория случай, когато говорим за самоусъвършенстване, ще потърсим връзката между волята, ума и съзнанието. И в двата случая имаме една и съща мотивация – желанието за духовно развитие, но при самовъзпитанието резултатът има все още основополагаща роля по отношение на духовното развитие, докато при самоусъвършенстването вече ползваме резултата от самовъзпитанието и като усвояваме създадената чрез него практика, работим за усъвършенстването на уменията, способностите или на характера. В случая имаме предвид усвояването и използването на знанията от добродетелите. Тяхната заслуга за самовъзпитанието идва от свойствата, които те притежават. Най-общо казано, това е способността на добродетелите да създават мотивация, а за самоусъвършенстването те работят като принципи и заслугата им се дължи на способността да участват в съзидателната дейност на Висшето Съзнание. С вложеното у тях смислово съдър-

жание те са негова страна, част от Божественото творческо начало.

Кои от добродетелите ще участват в самовъзпитанието на отделната личност, ще си отговори всеки сам, защото различни са желанията и възможностите. Същото се отнася и до самоусъвършенстването, защото всеки сам ще прецени в коя област от своето духовно-нравствено развитие заслужава най-вече да се потруди. Тук по – важното е да се разбере кой за кого работи: умът за добродетелите или добродетелите за съзнанието. Поради значимостта на факта ще направим още веднъж уточнението, че добродетелите са качества, вложени в човешката душа от Създателя. Те са продукт на Програмата за нравствено развитие и усъвършенстване на личността. Вложени са, за да може всеки да ги използва за своето израстване като съзнателна личност. Различната степен на тяхното проявление зависи от желанието, интереса и конкретната мотивация. В никакъв случай не бива да изключваме и съответното здравословно състояние. То е задължителното условие за постигане на желаните резултати в усвояването на знания. Затова добродетелната основа на човешкия характер може да бъде стабилна, но може и да остане твърде крехка дори в напреднала възраст или до края на живота.

Ако някому не достига желанието да използва определени добродетели или пък е решил, че толкова му стига, той няма да потърси възможности, за да използва тези добродетели според вложените в тях знания. Всеки трябва да е наясно обаче какво означава да си искрен, добро-

душен, кротък и т.н. Затова вече изтъкнахме съществено важното значение добродетелите да се познават като понятия, т.е. да знаем какъв смисъл има вложен в тях и да събудим желанието за тяхното усвояване. Оттук ще тръгне участието на волята, ще се прояви добродушието или благоразумието, ще се включат благодтта, кротостта и т.н. Кое доколко ще се прояви зависи от силата на желанието и способността на ума да изгради съответната мотивация. Чрез тях всеки може да постигне съответните резултати във формирането и утвърждаването на умения и способности, в създаването на определен характер, ако човешкият ум е предвидил такава посока за развитие. Кой докъде ще стигне зависи в каква степен ще ги използва. Ако някой е решил, че му е достатъчно да бъде за малко смирен или за малко добродушен, или че не му е нужна искреност, или че не си заслужават усилията да проявява повече воля – няма да постигне трайни резултати. За съжаление много често с добродетелите се злоупотребява, като само в конкретен случай те биват показвани и изпълняват представителна функция в зависимост от интереса. Това означава, че съответният човек се е запознал с добродетелите, но не е постигнал необходимото желание да ги използва като градивни качества на своя характер. Той явно приема тяхното участие в някои свои действия като конкретната изгода да се представи в добродетелна светлина. Разбира се, че такова познаване на добродетелите има чисто комерчески характер. Друг е въпросът ако е налице желание човек да се възползва от знанията, които носят добродетелите. Ето тук трябва да

се разчитат техните „послания“. Когато човек има истинското желание да живее според морала, който определят добродетелите, ще постигне градивна връзка между ума и душата, за да се проявят добродетелите в тяхната пълнота. Те са като съкровището, скрито дълбоко в човешката същност. Умът трябва да извади всяко по отделно, да го огледа добре, да го почисти и сложи на най-подходящото място в храма на своята душа.

ЗА ЧИСТО СЪЗНАНИЕ

Най-правилният път за постигане на чисто съзнание е този, който води към Божествения Дух – Духа светий. Знаете ли какво означава да пребъдвате в Духа светий? Това ще рече вие да потърсите в себе си възможност за пълно пречистване на своите мисли и чувства. Трябва да помните, че в основата на всяко действие стоят те – мислите и чувствата. Когато искаме те да бъдат чисти и светли, означава да искаме живот, посветен на служенето на Бога. От своя страна това вече ни води към изискванията за пълно съблюдаване на моралните принципи и норми, които определят нравствената основа на човешкия живот. Оттук се тръгва, за да може човек да стигне до ангелските йерархии. Те са онова извисяване, което поставя човека в положението на Същество, постигнало качествените промени на своето съзнание – промените, които са заложили като изискване към всеки човек, за да може не само той да пребъдва, но да пребъдва и всичко, сътворено от Бога и от човешката разумна дейност.

Вие приемате своето съществуване сега като една закономерност от цикличния процес на инкарнация – реинкарнация. Но това така прието от мнозина се свежда до един прост механичен процес, който в крайна сметка не създава нищо по-различно, защото се приема предим-

но като задоволство от съществуването. Целта е, пребивайки в света на физическите условия, човек да добие съзнание и с това да положи основата за създаването на нова, устойчива система за придобиване и съхранение на знания. Тук имаме предвид знания, които са резултат от личния творчески опит. Вие не можете и да си представите колко е ценна такава информация за научния свят от Висшите йерархии на Светлината. Тези от вас, които съумеят да създадат и съхранят знания в резултат на личната си творческа дейност, представляват изключителна ценност, защото така те стават помощници в изпълнението на Великата Програма на Бялото Братство за постигане на ново съзнание във Всемира.

Вие знаете, че сега съществува пълна закономерност в действията между видимия и невидимия свят. Тази закономерност се изразява в проявленията, които стават на Земята в резултат на замислите на Великото Съзнание. Тоест това, което „горе“ се замисли, трябва „долу“ да се реализира. И това става само и единствено в изпълнение на свободната воля на човека. Невъзможно е, ако човек не желае да го насилваш, да изпълнява своята воля. Сега за реализирането на всяка идея трябва да се чака едва ли не с години, за да може тя да бъде възприета. И това е така, защото в ход е изпълнението на цикличността: инкарнация – реинкарнация, т.е. раждане и прераждане от което засега остава най-вече задоволството да бъдеш, без да се събуди дълбоко съхраненото творческо начало у човека. Когато, обаче, се получи качественият материал, за който говорим, и се създаде и съхрани от всяка личност

по-голямо количество знание като резултат от лична творческа дейност, ще се създадат условия за нови, подготвени души с активно отношение към предлаганите им идеи. Те ще имат свой творчески потенциал, който ще ги прави действени и позитивни хора с желание за разгръщане на творческото начало.

Ето тук е разковничето – да се живее с желание за разгръщане на творческото начало. Човек, който използва във всяко свое действие активните мисли и чувства на творческия потенциал, ще пребъдва в Духа светий, защото ще синхронизира и мисловните си и физическите си способности със Знанията от Великата програма на Бялото Братство. Той ще има позитивно отношение и ще проявява разбиране, чрез което ще се изявява свободната му воля. Това означава, че такива хора са с подготвено съзнание за възприемане на „спуснатите“ знания. Тук свободната воля ще действа в посока – усвояване и доразвиване на новите знания. Личната свобода, свободната воля тук вече ще се използва като критерий за усъвършенстване на предложените идеи. Т.е. ще отсъства отрицанието и ще работи съзиданието. Всяка човешка личност ще има готовността да възприема позитивните идеи и ще проявява своята воля за тяхното усъвършенстване със средствата и възможностите на придобитото в условията на физическия свят знание. Затова от вас сега се изисква вие да „заработите“, да създадете нравствената основа на своя живот. Това ще стане, като използвате добродетелите, като усвоите знанията и мъдростта, които те носят. Само на чиста, здрава основа може и заслужа-

ва да се създават новите знания. Само с прякото участие на добродетелите заслужава да се градят новите знания. Така като се събуди творческото начало, ще може да се разгърне позитивната творческа дейност. Тогава човешката личност ще стане сътрудник на светлите същества от ангелската йерархия и ще достигне нивата на безсмъртието, което означава, че чрез своето желание и честно вложен труд Човекът ще създаде съзнанието на бъдещето, съзнанието, проникнато от силите на Любовта, Мъдростта и Истината. Такова съзнание вече се превръща в частица от Великото Висше Съзнание и пребъдва в Духа светий.

*„...Трудете се не за храна тленна,
а за храна, която пребъдва до живот
вечен и която ще ви даде Син Човече-
ский.“*

Във втората част на тази книга е добре да се разгледа връзката на добродетелите с библейските текстове. В Евангелията, включени в Новия Завет, думите, които обозначават добродетели, участват в структурата на кратки иносказателни фрази. Цялата фраза като смисъл и съдържание изгражда едно понятие. То е свързано предимно с действията и мислите, чрез които се изявява Иисус Христос. Затова стойността на тези текстове има библейски характер. Те идват при нас с неотразимата сила и богатство на Христовата мисъл.

Преди да се спрем по-конкретно на определени текстове, е необходимо да разгледаме пряката връзка между съвременния начин на оползотворяване на новозаветната мъдрост и нейната стойност във времето, в което тя е била използвана, а и записана.

Най-общо казано, Словото от Учението на Иисус Христос има характера на нравствено послание. То търси онова ново съзнание, което ще възприеме Божията воля за любов към ближния. Неговите думи са изпълнени в много от текстовете с мъка и огорчение от неразбирането, което среща. Затова можем да стигнем до извода, че с малки изключения Мъдростта Му е останала неразбрана и поради това неприета. Текстовете от Евангелията говорят за Неговата тревога от това неразбиране, но този факт не Му е попречил да защити невежите пред Бога. Оттук става ясно, че във времето на своето служене Христос е бил посрещан с недоверие. Притчите Му не се възприемат от мнозинството като добродетелни слова.

Какво се е променило сега, след 2000 години, в отношението към Христовото учение? Независимо от ограниченото му разбиране Христовото учение е възприето от много народи. Създадена е църковната институция с цялата ѝ сложна йерархия, извършват се богослужения ... От една страна стои известността на това учение, а от друга – неговото използване за създаване на различия във вярата. И това в кръга на тези, които се броят за християни! В действителност истинското богатство на това учение не е използвано, не се използва и сега. То не заема подобаващото му се място в човешките взаимоотношения, не е послужило като идея за създаване на активни духовни общества, още по-малко за организация на обществено-политическия живот. А трябва да стои пред човешкия поглед, пред съзнанието на всеки като нравствен идеал, който да подхранва стремежа към духовно развитие. Затова Ние, Учителите от Школата на Христос, търсим възможност да събудим интереса към Христовото учение и да покажем колко много може То да промени живота на хората.

Христос дойде, за да спаси от морален упадък света, и Неговото Учение има силата на пречистваща съзнанието светлина.

ИЗ ЕВАНГЕЛИЕ ОТ ЙОАН

От текста на Йоан Богослов ще се спрем най-напред на думите „живот вечен“ (3:16).

Как трябва да бъдат разбирани тези думи? В онова време те са били посрещани с пълно недоверие. Всъщност когато Христос говори за вечния живот, има предвид живота на Съзнанието, т.е. онази духовна структура от човешкото същество, която остава във времето. Съзнанието е информационната същност, която идентифицира отделната личност с характера на своето съдържание. Във всяко човешко съзнание има информация с твърде общ характер, но и в същото време строго конкретна информация, която служи за еволюционното развитие на Духа във всяко следващо прераждане. В книгата „Езотерични записки“ Ние обяснихме, че семенният атом съхранява опитностите – усвоените знания за всеки от животите. Душата, Духът и семенният атом са едно цяло, което нарекохме ехоструктура. Усвоените знания, включени в семенния атом на ехоструктурата, служат за основа на съзнанието, което би трябвало да се усъвършенства във всеки следващ жи-

вот. Неговото предназначение е чрез вечния живот да достигне нивата на ангелската йерархия. Вярата е средството, което може да създаде стремежа за духовно развитие. „Истина, истина ви казвам: който вярва в Мене, има живот вечен.“ Христос има предвид значимостта на Своето слово, а силата на вярата може да послужи за импулсиране на човешките възможности. Тя може да бъде средството, което непрекъснато да подтиква човешкия ум да търси и усвоява нови знания. Неговото слово може да даде увереност, която да подхранва ежедневно, ежечасно човешките стремежи. Вярващият знае, че има Божията подкрепа за всяка от трудностите, които преживява, и затова ги превъзмогва с достойнство. Вярващият в Бога използва добродетелните взаимоотношения. Той се отличава с висок морал и способности. Съзнанието на такъв човек остава във всяко следващо прераждане като светлата сила на новия живот, на вечния живот.

(6:33) Божият хляб – „... Божият хляб е Онзи, Който слиза от небето и дава живот на света“. В стих 35 от същата глава Христос пояснява: „Аз съм хлябът на живота; който дохожда при Мене, няма да огадне; и който вярва в Мене, няма да ожадне никога.“ Несъмнено, в чисто богословски аспект, този текст може да бъде разгледан само и единствено като думи, които потвърждават голямата необходимост от вяра в Бога, вяра в Неговия Син. Още веднъж може да се изведе заключението, че вярата е силата, която може да съхрани всички надежди и мечти,

силата, която съхранява стремежа за единение с Божественото.

Но Ние ще си позволим да разгледаме този текст така, както той заслужава, за да стигнем до връзката на науката със знанията от Свещеното Писание. Тази възможност ни дава езотеричният характер на познанието. Това познание идва от нивата на онези знания, които тепърва ще бъдат проучвани от човешкия ум. Засега Ние ще се задоволим само да направим паралел между думите на Христос и скритата зад тях информация.

Когато говори за „Божия хляб“, Христос има предвид знанията, които Висшето Съзнание на Бога-Творец създава, онази съществена информационна същност на Сътворението, която определя съществуването на цялата Вселена. Той самият е част от това Съзнание и затова знанията, които носи на света, имат неограничената стойност на мъдро Божествено слово: „Аз съм хлябът на живота.“

В последните години науката, най-вече в „лицето“ на квантовата физика, разкри много конкретни факти, които потвърждават съществуването на „невидимото“. В подкрепа на тази истина Ние ще допълним, че електромагнитната основа на човешката мисъл е част от електромагнитната основа на енергията, която изпълва пространството. Енергията в пространството има различна плътност във всяка от географските ширини на планетата, което ще рече различна информационна наситеност. Този факт оказва съществено влияние върху характера и изграждането на всеки от органи-

змите, намиращи се в съответната географска ширина. Затова и човешката мисъл, като част от тази енергийна система, има различно качество. От своя страна то определя функционалността и качеството на умствената дейност. Висшето Съзнание „работи“ със средствата на изградената енергийна структура на познанието. Като компоненти на структурата светлинните магнитно-силови потоци пренасят конкретна информация. На определени места, за които благоприятства светлинният слънчев спектър, тези потоци съдействат за изграждането на информационно-силови полета. В популярната езотерична литература през последните години се говори за информационни банки. Би могло и така да се каже, но не е съвсем правилно, защото нищо там не е статично съхранено. Напротив, там всичко е във взаимодействие със светлинната енергия и енергията на Висшия Вселенски разум. Това е нещо различно от енергията на Висшето Съзнание – Творец. Беше обяснено в книгата „Езотерични записки“, че Бог – Абсолютът, Чиято еманация е Висшето Съзнание, генерира идеите, че Той е Силата на Любовта, на Мъдростта, на Живота, Силата на Световите, на Съзиданието, но не е тяхна проява. Той е създателят им като идеи, а Висшият Разум, който е ръководител в конкретния случай на нашата Вселена, е изпълнителят. Затова там, където се среща концентрирана енергия на магнитно-силовите потоци и в резултат на това са се оформили магнитно-силови полета, кипи оживена дейност. В условията на благоприятната светлинна активност се постига пълно-

ценно взаимодействие, за да бъде създадена съзидателната енергия на мисъл-формите. Те изпращат в пространството своите импулси, които имат способността да привличат космическата енергия, съответстваща на степента на техните вибрации, т.е. енергия с подходяща честота. Създава се плътна информационна среда, която може да бъде „хляб“ за гладните.

Търсещите знания, хората, чието огромно желание надхвърля границите на обикновеното любопитство, излъчват със силата на своята мисъл импулси, чиято честота влиза в резонанс със съответната мисъл-форма от информационно-силовото поле. Тогава конкретната личност казва, че има вдъхновение. Получава се градивна, творческа мисъл, чрез която предприемчивите волеви хора изявяват себе си като учени, като творчески личности. Необходимо е, обаче, задължително да се отбележи, че желанието да се работи творчески, в която и да е посока на живота, трябва да бъде плътно съпроводено от вяра – вяра в собствените сили, вяра в доброто начало, вяра че има Божието благословение заради труда си. Когато този фактор е налице, ще бъде отключена вратата на човешкото съзнание, за да може то да използва вродената си функционалност. Казано съвсем ясно, това означава да отпаднат съществуващите психологически бариери и като повярва човек на себе си, ще повярва и на Божественото в себе си. Това може да стане, ако човек е убеден в истинността на своето сътворение, ако има вяра. Вярата е условие за „живот вечен“, защото човешката воля и желание за знание, подкрепени с вяра, ще бъдат сигур-

на възможност за връзка с „невидимите“ светове. Затова Христос казва: „Аз съм хлябът“, защото Неговото слово и действията Му идват да укрепят вярата в Бога, и така Той, Христос, да се превърне в живото свидетелство за „волята Божия“, т.е. за напълно достъпната възможност човешкият ум да ползва знанията, съхранени в информационно-силовите полета. Самият Той остави на човечеството знанията за любовта и възможността човечеството да изгради добродетелната основа на своя живот. Затова Той е „хлябът на живота“, защото знанията, придобити чрез Неговото учение, изграждат чистото съзнание на новия човек – човека от епохата на новата духовна култура. „Аз съм светлината на света; който Ме последва, той не ще ходи в мрака, а ще има светлината на живота“ (Йоан 8:12)

(6:28,29) Делата Божии – Учениците попитали Исус Христос: „... Какво да правим, за да извършваме делата Божии? Отговорът бил:

„Делото Божие е това – да повярвате в Оногова, Когото е Той пратил.“ Как трябва да се разбират тези думи?

Първото и задължително условие, свързано с възможността за общуване с Бога, това е вярата. Христос несъмнено е имал предвид точно нея, защото тогава Той се е нуждаел най-много от необходимостта да бъде приет като Син Божий. Но ако в контекста на този стих недвусмислено трябва да приемем, че става въпрос за вярата, то в Новия Завет и изобщо в Свещеното Писание, когато се говори за делата Божии, освен необходимостта от вяра трябва да се разбира всяка проява

на разумно присъствие в Природата. Там трябва науката най-вече да съсредоточи своето внимание. Когато искаме да открием Божиите дела, трябва само да се огледаме около нас: когато сме на улицата, на полето, край реката или на планината. Навсякъде, във всичко създадено откриваме разума на Велик Творец, защото създаденото е непреходно и носи отпечатъка на съвършенството. Но Божиите дела не са едноактно действие за нещо сътворено някога. Сега, в наше време Бог също се проявява и това велико тайнство се извършва чрез действието на светлината⁵. В нея е вложена мисълта Му за живот на планетата и в нея е съсредоточена Неговата щедрост.

Светлината е обект на задълбочени изследвания от страна на физиката, затова тук, в конкретния текст, ние ще се ограничим и ще запишем само следното: светлината е субстанция с трансцендентен произход. Тя е сътворена извън земния обсег, а се проявява като действащ фактор на Земята. Нещо повече: тя има сложен химичен и физически състав, който съдейства за всички прояви на движение и съграждане в космическото пространство. Когато казваме, че в светлината е вложена мисълта на Твореца, имаме предвид животосъграждащата ѝ функция, нейната способност да съдейства за всички биохимични процеси в организмите, а когато говорим за щедростта Му, имаме предвид изобилието от възможности за взаимодействие на светлината с всичко, до кое-

⁵ Нещо повече за светлината и нейната функционалност във физическия свят можете да прочетете в приложението на тази книга и в „Езотерични записки“.

то тя се докосва, или с други думи казано, имаме предвид нейните свойства – химични и физични.

Разглеждани от позицията на съвременната просветеност на човешкия ум, думите на Христос могат и заслужават да бъдат обяснени адекватно на развитото се човешко знание. В този смисъл Ние ще потвърдим голямата необходимост от осъвременяване на понятията, използвани в библейските текстове.

(13:34) Да любите един другия. Това е заръка, искване, молба и повеля. Тези думи на Христос трябва да се разбират като определение за нивото на култура, която трябва да имат човешките взаимоотношения. Всяка човешка мисъл, всяко действие трябва да бъдат проникнати от любов към ближния. Така ще може да се изгради ново общество. То ще бъде резултат от проявената човешка добродетелност.

(14:6) Аз съм пътят, и истината и животът. Това определение е използвано от Христос по отношение на Неговото слово. В словото Му ще открием пътя за своето духовно развитие, истината за своя произход и чрез усвоените знания ще изпълним със смисъл и съдържание живота си, т.е. ще превърнем наученото в начин на живот.

(16:24) Искайте и ще получите, за да бъде радостта ви пълна. Чрез тази препоръка Учителят Христос поощрява всеки, който има желание, но няма достатъчно вяра

или смелост да се приобщи към Неговото учение. „Искайте и ще получите“ не трябва да се възприема като обещание за материални придобивки, а като възможност за придобиване на знания и способности за добродетелен живот.

Макар думата „съвест“ да няма библейски произход, за съвестта като понятие, като въздействащ върху моралното поведение фактор, се говори в глава 8 на Евангелие от Йоан, 9 стих.

Как трябва да разбирате понятието „съвест“? Когато във философията се говори за съвест, се използва определението за етическа категория, отнасяща се до самоконтрола на личността. Има се предвид най-вече нравствената стойност на извършваните действия и отговорността за тях. Без да отричаме това определение, Ние ще добавим и твърде същественото значение, което придобива във всяка човешка постъпка, способността на човешкия ум да открива връзката с добродетелите, вложени в съзнанието. Там, където е постигнато *правилно усвояване на знанията от добродетелите*, има изградена такава етическа категория като съвестта. Добродетелите, които съдействат за нейното формиране, са свързани с необходимостта от създаване на морални принципи в поведението на индивидуалната личност или обществото като цяло. Те изграждат духовните категории „Истина“ и „Мъдрост“. Затова съвестта е еманация на Висшия Аз. Той говори, когато чувството за справедливост се е докоснало до високонравствената основа на човешките знания.

Това е единият аспект, в който заслужава да се разгледа понятието „съвест“. Другият е свързан с чисто интуитивната връзка, която има човешкото съзнание с Бога. Там, където тя се проявява, говори Божият глас. Събужда се усещането за дълбоко вградената в човешката духовна структура принадлежност към Цялото, което ще рече, че говори съзнанието за Бога.

ИЗ ЕВАНГЕЛИЕ ОТ ЛУКА

„...Не само с хляб ще живее човек, но с всяко слово Божие“ (4:4) В този стих думите на Христос са свързани с потребността от усвояване на знанията, които изпълват словото Божие. Това от своя страна означава създаване на чиста, нравствена основа на новата наука. И още нещо: в тези думи се изтъква потребността да се живее със и според знанията дадени чрез Божията Мъдрост, Любов и Истина. Така както хлябът е нужен за човешкия живот, така са нужни и знанията, т.е. не само хлябът е потребен, но и всяко слово Божие, за да укрепне и се развие в правилна посока човешкото съзнание. Използването на словото Божие е критерий, и нещо повече: задължително условие, според което човечеството ще определи своето бъдеще. Че това е така, се вижда от сегашните климатични промени – резултат от неспазваните закони за природосъобразен живот.

„...Понеже словото Му беше с власт“ (4:32) Този стих е от Лука. Евангелистът е записал и обяснил по този начин, как се е възприемало Словото на Христос, какво усещане най-вече е носило то – усещане за присъствие на духовна Сила, събрала в себе си волята на Бога и на Него-

вия Син за създаване на нов **световен ред**. Чрез различни личности, които са служили на Бога като пророци, са записвани текстове, според които е съставен Старият Завет. Божиите закони са били познати чрез словото на тези, които са имали волята да бъдат свързваща нишка между Висшето съзнание и човешкия ум. Но никой от тях не е имал тази власт, която е била дадена на Христос, затова Неговото слово е проникнато от загриженост за новите промени, които трябва да настъпят в човешкото съзнание. *Като казваме „нов световен ред“, Ние имаме предвид човечеството да възприеме проповядвания от Христос морал във взаимоотношенията между хората. Тези взаимоотношения да стъпят на твърда нравствена основа и така да послужат за създаването на новия ред.* Когато царува любовта между хората, ще има и съществено различие в международните отношения и ще бъде постигната справедливост помежду им.

(6:27, 28) „... Обичайте враговете си, добро правете на ония, които ви мразят; благославяйте ония, които ви проклинат, и молете се за ония, които ви пакостят.“

Тези два стиха от евангелието на Лука съдържат качествено новото отношение, което Христос влага в човешките взаимоотношения. Несъмнено тук се изисква голяма морална сила, за да се достигне до висотата на благородството, което проповядва Той. Но тази сила е следствие от усвояването на мъдростта, вложена в цитираните съвети. Разгледани от позицията на съвременните изводи, до които е достигнала модерната психология,

би могло съвсем спокойно да обясним така формулираните взаимоотношения като взаимозависимости между различните емоционални състояния. Но ако вземем предвид енергийната структура на човешките чувства и мисли, тогава вече можем да говорим и за енергийни взаимозависимости и да си послужим дори със знанията, които постига в последно време квантовата физика. Основата и на едното, и на другото предполага избора в използването или отхвърлянето на добродетелите. Ако един човек достигне чрез добродетелите до състояние на благоразумие, той ще има в поведението си чистата и светла енергия, която произвеждат чувствата и мислите за благородни човешки взаимоотношения.

Благородството като добродетел, има свойството да подхранва връзката с Божествения свят, да дава възможност за неговата приоритетна изява. Така, когато се казва „добро правете на ония, които ви мразят“, се препоръчва да се достигне нивото на Божествената Мъдрост и чрез нея да се изяви благородството, което ще позволи „да благославяме ония, които ни проклинат“ и да се „молим за ония, които ни пакостят“. Тук се подсказва необходимостта от новото, качествено различие в нивото на човешкото съзнание, за да се получи и крайно необходимото хармонизиране на човешките мисли и действия със съществуващите в пространството енергийни структури на мисъл-формите, излъчени от Висшето Съзнание. Това означава, че ако човек приеме например християнското учение като морален кодекс, той ще усвои силата на положителната енергия в пространството, защото

ще е постигнал съответното ниво на взаимодействие. А как трябва да си обясним „силата на положителната енергия“? Само по един начин! Като концентрираната енергия от действието на духовните категории Любов, Мъдрост и Истина. Сами по себе си те са енергийни структури на съответните градивни ИДЕИ, чрез които (обяснихме в друга тема) се изявява Висшето Съзнание. В Природата няма нищо случайно, нищо излишно създадено. Затова трябва да се знае, че ако човек успее да овладее чувството на гняв или обида и прости, като отвърне с добро чувство, той ще се свърже с един вид енергия; остави ли гнева и обидата да говорят, ще се свърже с друг вид енергия. Всяка от тези външни енергии ще подсили емоционалното състояние и ако то е добронамерено, ще прерасне в благородно; ако състоянието е негативно, ще прерастне в отрицателно, деструктивно. Никой не може да съществува сам за себе си, изолиран от заобикалящата го среда. Всеки е част от системата и затова е подвластен, поставен е в енергийна зависимост от ЦЯЛОТО. Състоянието на благоразумие определя степента на емоционално-умственото равновесие и оттам степента на използване на видовете енергия в пространството. Когато Христос казва: „На тогова, който те удари по страната, обърни и другата“ (6:29), трябва да се има предвид овладяната сила на благоразумието.

(9:24) „...Който иска да спаси душата си, той ще я погуби; а който погуби душата си заради Мене, той ще я спаси.“

Тук отново срещаме необходимостта от връзка с раз-

бирането за новозаветната мъдрост. В нея е вложена идеята за създаване на нова ценностна система, която може да изгради в съзнанието на всеки Христовото учение. В ценностно-етически аспект то превъзхожда всичко познато и препраща човешките стремежи далече над Мойсеевите закони. Този, който „иска да спаси душата си“, трябва да е готов да се раздели с представата за себе си, да изхвърли стандартното си мислене, което го ограничава „от страх Божий“ да има стремеж към познанието. Или, както казва апостол Павел, „вашата любов все повече да изобилва чрез познание и разбиране за всичко“. Така човек ще спаси душата си, защото ще я свърже с новозаветната мъдрост и ще придобие проникновението на високо еволюиралото човешко съзнание.

(9:62) „Никой, който е сложил ръката си върху ралото и поглежда назад, не е годен за царството Божие.“

Тези думи на Христос потвърждават горния текст. Не е възможно човек да живее в съзнанието си с привързаност към миналото и да търси перспектива в бъдещето. Затова, „който иска да спаси душата си, той ще я погуби“, защото трябва да постигне пълното разбиране за цялостно унищожаване на всичко, което е ограничавало неговите мисли и действия по отношение на идващия нов морал. Новото в този морал слага предел във всяко познато разбиране за човешките взаимоотношения и ги поставя в новия свят на „царството Божие“. За да приемем съществуването на царство Божие, трябва да можем

да приемем и възможността да го изградим със своите собствени мисли и действия. То съществува като проекция, като една велика идея, създадена от Висшето Съзнание, а от човечеството се иска да го превърне в реалност. За целта му е дадено Учението, дошло на света чрез Христос и разработвано от Неговите последователи. Необходимо е то да бъде разучено като идеология за развитието и усъвършенстването на обществените отношения. И не като партийно оформена програма, защото с него вече си послужиха за създаването на комунистическия строй, а като безпристрастно освободен от каквито и да било политически цели чист морален кодекс. Нравствената основа на този кодекс е подготвена с представянето на добродетелите като средство за издигане културата на човешките отношения. Оттук трябва да тръгне и правилното разбиране за „**царството Божие**“. Под това определение трябва да се разбира онази съвършена форма на вътрешно равновесие, чрез която човешкото съзнание може да се интегрира в системата от правила за природосъобразен живот. Затова е необходимо човек да се запознае с добродетелите, да използва техните свойства и да си изгради от тях правила, принципи, които да създадат неговия нов начин на живот. Колкото и познато да изглежда определението „природосъобразен живот“, то още е твърде далеч от възможностите за превръщането му в „начин на живот“. Все още не е осъзната голямата потребност от благородното отношение на човека към Природата, нито пък е постигнато нужното хармонизиране между енергийната структура на човешкия органи-

зъм и жизнената енергия в Природата. Без тези знания, изградени с помощта на моралните принципи, човечеството не може да достигне царството Божие.

(11:34) „Светило за тялото е окото; затова, когато твоето око бъде чисто, и цялото ти тяло ще бъде светло; а когато бъде лукаво и тялото ти ще бъде тъмно;

(35) „ и тъй, гледай: светлината що е в тебе, да не е тъмнина.“

С думите „светило за тялото е окото“ Христос говори за начина по който ние възприемаме знанията и изобщо света около себе си. „ Когато твоето око бъде чисто“, т.е. когато възприемаш знанията, дадени ти от твоя духовен учител с вяра, без съмнения и безкористно, тогава ще достигнеш до истинската стойност на дарените ти знания. „Цялото ти тяло ще бъде светло“, защото освобождението от страхове и съмнения съзнание ще се свърже с онези енергийно-информационни източници, които ще съдействат за пълноценното усвояване на новите знания. „А когато бъде лукаво, и тялото ти ще бъде тъмно“ – с тези думи Христос ни подсеща, че ако преднамерено възприемаме новите знания, няма да можем да разберем тяхната мъдрост. „Светлината, що е в тебе, да не е тъмнина“ означава пълноценно усвоени знания. Когато имаме предвид тези обяснения, трябва да се съобразим и с друг един факт, който е от съществено значение за начина на живот, който имат съвременните хора. Това е динамичното ежедневие, изпъстрено с множество напрегнати моменти, и неспособността за правилно, здравословно

хранене. Хората, които водят такъв живот, подчиняват всяка своя мисъл и действие на стремежа за оцеляване или по-добра финансова стабилност. На практика това означава, че множеството съвременни хора остават встрани от изискванията, които поставя пред човечеството учението за неговата духовна култура. За да могат да приемат новите знания, съвременните хора трябва от детска възраст да бъдат запознавани с добродетелите. Така, макар и прекомерно ангажирани в ежедневието си, те ще имат добродетелната основа на всяка своя мисъл, на всяко свое действие. Чудесна работа в това отношение може да свърши тази малка книжка, изпълнена с ясни и кратки обяснения, които могат да внесат първата информация и така да създадат условия за изграждане на нравствена основа на човешките взаимоотношения. Запознаването със словото на Учителя Петър Дънов е една необходимост, защото така най-пряко ще се свърже Христовото учение с живия опит. Всичко обяснено дотук, обаче, е само едната страна на въпроса. Другата засяга момента, който е в пряка зависимост от енергийно-информационните взаимовръзки. Това са взаимодействията, които на високо квантово ниво отработват хармонизирането на различните видове енергия в човешкия организъм с тези в Природата. Този, чието око не е светило за неговото тяло, т.е. *неспособният да живее и работи с чиста мисъл, не може да промени своето съзнание и така не може да постигне изискващата се степен на енергийна активност, за да се свърже с жизнеутвърждаващата светла сила на Божествената мисъл.*

(12:49) „Огън дойдох да туря на земята, и колко бих желал да беше вече пламнал!“ Силен стремеж и желание за самоусъвършенстване, за живот според Божията воля – това е огънят, който трябва да се разгори във всяко човешко сърце, според желанието на Христос. Това изисква всеки да има пред погледа си Христовото учение като нравствен идеал, като цел, която трябва да достигне. Но за възвисяването на духа до тези нива се изисква силна вяра и воля. Затова „петима в една къща ще бъдат разделени, трима против двама“ (12:52), защото не всекиму ще достига тази нравствена сила.

(14:26) „Ако някой дохожда при Мене, и не намрази баща си и майка си, жената и децата си, братята и сестрите си, та дори и самия си живот, той не може да бъде Мой ученик;“

(14:33) „Тъй прочее, всеки от вас, който се не отрече от всичко, що има, не може да бъде Мой ученик.“

Как трябва да се разбират тези думи? Би било твърде примитивно възприемането на текста в буквалния му смисъл. Ни най-малко можем да свържем Христос, Който проповядва любов, с желанието да бъдат намразени най-близките хора. Но за нивото на съзнание в онова време, когато Той е проповядвал, не е било възможно друго обяснение. Става въпрос за пълно отричане на стария морал, на всичко, което изисква отношенията да бъдат изградени на принципа „око за око“, „зъб за зъб“. Тогава, когато в човешкото съзнание настъпят силни различия в изграждането на ценностната система, не може да не

дойде и раздяла. В този смисъл всеки приел моралния ангажимент да бъде Христов ученик, трябва да знае, че ще му се наложи да жертва връзката и със най-близките си дори, защото тогава започва духовното отчуждение. Сега, обаче, когато човек, поради новите икономически отношения, валидни и за семейния бюджет, може да има значителна независимост, би трябвало да съществува нов порядък и за духовната връзка. И този нов порядък може да бъде създаден въз основа на благоразумието, което определя степента на нравствена свобода. От своя страна благоразумието изгражда принципа на справедливост, защото то е страна от духовната категория Мъдрост. Така всеки човек, който е възприел Христовото учение за свой път на самоусъвършенстване, би могъл да създаде такава форма на общуване с инакомислещите, чрез която да изгражда нова духовна връзка. И тази връзка да се крепи на сродното в техните разбирания за живота. Никой не е само лош, както и никой не е само добър. Затова, ако действително някой е последовател на Христос, ще трябва да намери онази съвършена форма за духовно единение, която ще го издигне до нивото на новата духовна култура. Тази духовна култура, която Христос е проектирал в иносказателните текстове на Своите притчи, за да може съвременният човек да разшифрова вложената в тях мъдрост и да я използва. В този смисъл са и поученията: „Който не приеме царството Божие като дете, няма да влезе в него“, т.е. на когото не му достига вяра, не може да се възползва от силата на новия морал; „Защото, казвам ви, всекиму, който има, ще му се даде, а

от оногова, който няма, ще се отнеме и това, що има“, т.е. за способния и търсеция винаги ще има помощ, а пасивният, нерешителен човек ще загуби и това, което има; и „който началства да бъде като оня, който слугува“, а като е казал това последното, в Своя живот на земята, Христос е показал и как трябва да се постъпва, като е измил краката на Своите ученици.

ИЗ ЕВАНГЕЛИЕ ОТ МАРКА

(2:17) „**Не съм дошъл да призова праведници, а грешници към покаяние.**“

Истински осъзнатото покаяние има силата на катарзис. За да използва човек покаянието, означава, че е стигнал до степен на себепознание и самоосъзнаване, означава още, че неговата душа е почувствала връзката с Божествената сила на своето сътворение.

Какво нещо е покаянието? Това е внимателното разглеждане на всичко, чрез което се изявява човешката личност. Мисъл и действие трябва да бъдат анализирани и с помощта на християнската етика да получат своята справедлива оценка. Сам Христос казва: „Иди и повече не греш!“ Покаянието е необходимо за всеки човек. Всеки може да сгреша и да стигне до тежки недоразумения и последици. Затова Христос в Своето учение вдъхва смелост на сгрешилите безпристрастно да открият причината на своята грешка и повече да не я повтарят. Всеки човек трябва да знае, че след като е сгрешил, може да се поправи, но затова му е необходимо да запази своята човешка гордост и преди всичко вярата си, че ако потърси помощ, ще я получи. За каква помощ става въпрос? За онзи съвет, който никой друг освен тихия, кротък глас на Божественото съзнание може да ти подскаже, като

мисъл, като внушение – стига да поискаш да го чуеш. Христос зове грешниците на покаяние, за да изчисти тяхното съзнание от мисълта за вечната вина. Мисълта за виновност и неудачност, с която се привиква, убива желанието и стремежа за промяна. Човек, заживял с мисълта, че е грешник, трудно може да се промени, най-малкото защото му липсват смелост и увереност. Затова и често повтаря грешките си, дори, поради малодушието си, е склонен да ги приема като карма, като съдбата, от която не може да се освободи. Ето защо е необходимо покаянието – за да може човек с Христовата Любов внимателно и уверено да премине през тресавището. Това ще рече, като е обикнал себе си, да е видял Божествената сила в своята душа, която няма да му позволи повече да греша. Християнската етика ще му помогне да стигне до най-правилните изводи и заключения, с които ще оцени силата на своето покаяние. То има стойност, само ако му послужи да създаде здрава, нравствена основа на своя живот.

(4:1) „Вам е дадено да узнаете тайните на царството Божие, а на ония, външните, всичко бива в притчи. „ Тези думи Христос казва на Своите ученици и те са доказателство, че неподготвеното съзнание не може да възприеме новите знания. Този, който не е почувствал в себе си желание за просвещение, няма да възприеме и знанията, които му предлага Христовото учение. Христос е разбирал този факт и затова е използвал притчите, като най-показателна е тази за сеяча. Иисус обяснява на Своите ученици, че семето, за което се говори в притча-

та, е Словото Божие. Този факт има своята голяма стойност и днес. Дори и сега, 2000 години след идването на Христос, Неговото учение остава непознато за мнозина и неусвоено пълноценно от значителна част от тези, които го познават. Използването на притчите в Словото на Христос е било необходимо тогава и поради ограниченото разбиране за морал и нравственост. Техния, допълнен и обновен смисъл имаме след Неговия жив пример, показан във всяко Негово действие. След Неговия живот на земята човечеството има учение, което трябва старателно да разгледа, за да постигне своето, вече крайно необходимо, обновление.

(10:31) „А мнозина първи ще бъдат последни, и последни – първи.“

Тези думи на Христос подсказват вредата от съответната непоследователност на някои хора по отношение на тяхната духовна принадлежност. Неуравновесените хора, тези, чийто ум ги води лъкатушейки между свободата и слободията, между трудното и лесното, никога няма да имат полза от започнатото. Новите знания от Христовото учение изискват последователност и осъзнат интерес. Последният може да стане пръв, щом възприема знанията като урока, който трябва да усвои.

(11:25) „И кога стоите на молитва, прощавайте, ако имате нещо против някого, та и небесният ви Отец да прости вам прегрешенията ви.“

За силата и стойността на прошката много трябва да се говори и пише. Да простиш, това означава да освободиш съзнанието си от товара на огорчението, обидата и

в много случаи – злобата. Но всеки трябва да е наясно, че за да прости, трябва да е постигнал в съзнанието си конкретно обяснение какво прощава: обида, завист, ревност..., за да разбере доколко той е предизвикал съответното отношение. Това е едното задължително изискване, за да се стигне до прошка, а другото, което никой, дори и Бог, не може да отмени, това е да обикнеш. Истински може да прости само този, който е обикнал. Тогава се получава прошка от сърце. Такава прошка наистина освобождава и пречиства съзнанието. В първия случай, когато с помощта на аналитичното мислене се стига до съответното обяснение, също се получава прошка, но много често тя е външна проява на ума. Вътрешното равновесие лесно може да се наруши и да настъпят терзания, които да доведат дори здравословни проблеми. Когато външно си простил, а вътрешно живееш с тревогата или негативното отношение към проблема, тогава най-сигурно можеш да предизвикаш заболяване, което медицината няма да може да излекува. Затова, ако не можеш да обикнеш, потърси морална подкрепа в добродетелите. Те ще ти помогнат правилно да се освободиш от проблема.

(12:30) „И възлюби Господа, Бога твоего от всичкото си сърце и от всичката си душа, и с всичкия си разум, и с всичката си сила.

Тази е първа заповед.

(31) Втора подобна ней е: възлюби ближния си като себе си. Друга заповед по-голяма от тия, няма.“

Тия две заповеди определят морала в личен и об-

ществен план. Тяхната основна мисъл е свързана с идеята за Сътворението. Когато е било създадено човечеството като еманация на Великото Божествено Съзнание, тогава е била определена връзката между човешкото и Великото безкрайно съзнание. Защото малкото винаги произлиза от голямото. От дните на Сътворението идва заръката да не се отделя човек от своя Създател, за да не загуби Неговата сила и Любов. Не че Бог ще намрази човека или ще се озлоби към него, а защото поради биологичната си структура човек не може да има в периодите на продължително самостоятелно съществуване необходимите сила и памет за адекватно общуване със своя Създател. Затова трябва да се поддържа духовната връзка, т.е. възможностите за връзката остават на чисто енергийно ниво. На човека е дадена интуицията, но и за нея са необходими грижи. Тя „говори“ тогава когато съзнанието не е обременено с недоверие и преднамереност. За да възлюбиш Бога с всичкото си сърце, от всичката си душа, разум и сила, се изисква да нямаш противоречия между душата и разума си, да бъдеш по сърце доверчив човек и да черпиш силите си от Природата. Вярата, че живееш на този свят като Божие творение, може само да те окриля и да ти дава възможности за вдъхновена творческа изява. Но трябва да се помни и още нещо: вярата се превръща в човешкото съзнание в увереност чрез знанието. Вярата в нейната истинска проява има там, където е силна интуицията. Това от своя страна означава правилно съхранени опитности, трайно, качествено отработено знание от миналите животи. Ето защо се пре-

поръчва медитацията – за да се събуди споменът за връзката с Божествения свят и да се създадат възможности за нови форми на общуване. Този факт, поради редица съображения, беше изваден от текстовете на Свещеното Писание. Но нищо не е създадено, за да остане скрито. Затова винаги са съществували възможности за общуването с Божествения свят. Колкото по-плътна е връзката, толкова по-изявена е нравствената основа на човешкия живот. Бог говори с езика на добродетелите. Когато се създадат условия за тяхната пълноценна изява, човек, чрез фините инструменти на своята мозъчна дейност, отработва необходимата енергийна среда за своята духовна структура. Какво означава това? Когато мисловната дейност на определен човек е подчинена на дадена идея, той изгражда в съзнанието си образа на всичко онова, което може да осъществи идеята му. Така той си създава своя енергийна среда, защото произвежда и привлича към своите мозъчни центрове един вид енергия (в зависимост от идеята). Когато преобладава определеният вид енергия, ще преобладава и нейното въздействие. Така че ако са създадени условия за работа с добродетелите, ще преобладава положителната енергия на благородните мисли и действия. И обратно: ако съществува негативна нагласа, ще има и негативна енергия. Да възлюбиш Бога, да възлюбиш ближния си, означава да постигнеш нивото на онова съзнание, което ще те държи в чистата енергийна среда на Божествения свят.

ИЗ ЕВАНГЕЛИЕ ОТ МАТЕЙ

(5:22) „Аз пък ви казвам, че всеки, който се гневи на брата си без причина, виновен ще бъде пред съда, а който каже на брата си: „рака“⁶, виновен ще бъде пред синедриона; а който пък каже „безумнико“, виновен ще бъде за геената огнена.

(23) И тъй, ако принасяш дара си на жертвеника, и там си спомниш, че брат ти има нещо против тебе,

(24) остави дара си там пред жертвеника и иди първом се помири с брата си, и тогава дойди и принеси дара си.“

Този текст е образец за поведението, което трябва да има всеки човек независимо от неговото вероизповедание, независимо от неговия етнос, независимо от неговия пол и образование. Ако съвременният човек потърси прозорливостта и добронамереността и чрез тях възприеме тези съвети, той ще осигури най-важното условие, което може да промени света. Такъв човек, ще постигне висша степен на нравственост и като носител на светли мисли и благородно поведение ще създава основата на Божието царство. Дори и този, който отрича съществуването на Бога, и не признава Христос като Не-

---

⁶ От арамейски език – празноглав, смахнат; б.р.

гов Син, не би могъл да отрече мъдростта вложена в тези съвети.

(5:29) „И ако дясното ти око те съблазнява, извади го и хвърли от себе си; защото по-добре е за тебе да погине един твой уд, а не цялото ти тяло да бъде хвърлено в геената огнена.

(30) И ако дясната ти ръка те съблазнява, отсеци я и я хвърли от себе си; защото по-добре е за тебе да погине един твой уд, а не цялото ти тяло да бъде хвърлено в геената.“

За какво говори Христос тук? В никакъв случай не би трябвало да се допуска примитивното разбиране за буквалния смисъл на думите. Не за осакатяване говори Той, а за пълно, окончателно изхвърляне на всички причини, които могат да предизвикат лоши помисли и така да увредят човешкото съзнание. Защото какво друго може да го замъгли, ако не алчността, злобата, завистта или пък омразата? Това са все онези негативни чувства, които могат чрез окото, т.е. чрез начина на възприемане, да подтикнат ръката към съблазън, т.е. в алчността си човек да открадне или в злобата си да удари.

(5:31) „Казано бе също: „ако някой напусне жена си, нека ѝ даде разводно писмо.“

(5:32) Аз пък ви казвам: който напусне жена си, не поради прелюбодеяние, той я прави да прелюбодейства; и който се ожени за напусната, той прелюбодейства.“

Съвременният начин на живот е твърде далеч от подобно разбиране. Дори има отношение на присмех към

такова понятие като „прелюбодеяствие“. Но това е само една криворазбрана свобода, защото живият опит е доказал, че който в първия си брак не е сполучил, той трудно ще сполучи и в следващия. Илюзията, че със смяната на партньора ще ти се подобри положението, защото другият или другата е нещо по-различно, е най-честата причина за раздяла. Да се разделиш с майката или бащата на своето дете, означава, че в случая мислиш само за себе си, и то твърде повърхностно. Този, който разсъждава правилно, ще приеме предизвикателството в своя живот и ще потърси причината, за да я отстрани. Ако не може да запази силата на своята любов, трябва да знае, че тогава, когато е бил силно завладян от някого, него го е ръководело магнетичното чувство за привличане. И щом го е имало това чувство, означава, че чрез него му е дадено изпитанието в този живот; възможността така да се научи на нещо, което трябва да усвои като опитности, като липсващата му опитност по пътя на неговото развитие. Затова не би трябвало да се говори за „сляпа любов“, а за магнетично привличане на енергийните нива за изграждане на духовната структура на колективното съзнание, което формира обществените отношения. Тази структура съществува на ментално ниво като идея и предстои във физическия свят да бъде създадена като мисъл-форма. Затова е необходимо да се използват морално-етическите правила, които са дадени чрез Христовото учение, за да се постигне нейното цялостно изграждане. Всяка идея, съществуваща на ментално ниво, трябва да получи своя завършен вид на физическо ниво, като създаде

съответния завършен и цялостен образ. Необходими са много години, хилядолетия, за да се постигне завършеният вид на определена мисъл-форма според Божествените изисквания. Защото всичко, създадено от Бога, е съвършено. Съвършени са и идеите, създадени от Него, за да може във физическия свят да се изгражда активно работещо съзнание – целта на Сътворението.

(6:6) „А ти, кога се молиш, влез в скришната си стая и, като си заключиш вратата, помоли се на твоя Отец...

(6:7) А кога се молите, не говорете излишно като езичниците; защото те мислят, че в многословието си ще бъдат чути;

Още тук, в Евангелието на Матей, е подсказана голямата необходимост от вгълбеност и способност за ясна и конкретно изказана мисъл. Не са нужни нито показност, нито многословие и тази препоръка е дадена от Иисус Христос! Молитвата трябва да бъде глас на душата. Гласът, който тихо и смирено говори на своя Създател за тревогите и радостите, с които се среща.

Психологията, като модерно развиваща се наука, спокойно може да обясни едно такова състояние. Тогава, когато изпадналият в беда човек, вместо да ругае и злорадва, потърси морална подкрепа вътре в своето съзнание, той много по-лесно ще разреши проблема си. Човешката психика е многократно по-силна, ако е подкрепена с вяра: вяра в собствените сили, вяра в Бога.

Съществува и още един факт, който няма как да бъде

подробно обяснен тук, но заслужава да бъде отбелязан. Това е връзката на човешката мисъл с енергийните структури на създадените от Висшето съзнание разумни идеи. Затова е казано: „Вашият Отец знае от какво имате нужда, още преди да поискате от Него.“ Всичко необходимо за правилното развитие на живота на планетата е създадено; всичко, от което човек се нуждае, също е предвидено, макар и като полезни съвети, чрез които човешкият ум може да постигне това, към което се стреми. Проблемът е в това, че съветите, които са ни дадени изискват определени усилия, изискват смиреност и ограничено потребление, а не алчност и експлоататорско отношение както към себеподобните, така и към Природата. Ето откъде идва разминаването между Бога и човека, а от това разминаване идват и неблагоприятните последици. *Всеки, който се е запознал дори само с текстовете на четирите Евангелия от Новия Завет, може да си отговори на въпроса: има ли момент от човешките взаимоотношения, за който да не е даден съвет.* Когато Бог е създал човека, не го е оставил невежо същество. Един бегъл поглед само върху растителния и животинския свят може да ни подсказе колко целесъобразно е създадено всичко. Защото всяко растение знае как да се размножава и как да оцелява, същото знаят птиците, животните, които живеят на сушата и във водата; всичко създадено се развива според определени правила и не можем да кажем, че няма баланс в Природата.

Щом това е видно за низшите светове, какво остава за

човека, който е дарен с разум? На него е дадено и висшето благословение да се ползва от знанията на своя опит, като има в своя подкрепа Божиите напътствия. Това са разумните идеи: създадени и разпространени; създаващи се и разпространяващи се; идеи, които на фино енергийно ниво търсят връзка с човешкия ум, с човешкото съзнание и душа. Защото и тия, последните, също са енергия: фини плазмени образувания, съществуващи като компоненти на онази мощна, структуроопределяща матрица на Висшето Съзнание, която се изявява като Великия Творец на Битието.

(6:16) „Също, кога постите, не бивайте намръщени като лицемерците; защото те си правят лицата мрачни, за да се покажат пред човеците, че постят.“

Тук, чрез този съвет, имаме отправна точка към осъзнатото и искрено поведение. Само този, който е потърсил сила и морална подкрепа в Божиите слова, може да постигне изчистено от всякакво двуличие поведение. А силата и подкрепата ще дойдат от знанията, които ни дава Христос чрез Своите съвети. Във всяка Своя проповед Той говори с откровени и точни думи както за конкретното поведение, така и за последствията от него. В случая, за поведението по време на пост, Той съветва: **(6:17) „А ти, кога постиш, помажи главата си и умий лицето си, (6:18) та да се покажеш, че постиш не пред човеците, а пред твоя Отец...“** Христос говори за психологическата нагласа и за възприетото чрез съзнанието желание за живота прилагане на знанията, които идват

при нас като Божие благословение. Защото, казвали сме го и друг път, знанието носи сила и увереност. Когато един човек знае защо пости, как се отразява постът на неговото здравословно състояние, към кого се приобщава той чрез този начин на хранене, т.е. когато той е просветен, знаещ човек, тогава той няма да се афишира чрез преднамерено поведение; няма да се показва като страдащия, който търси възмездие за своето страдание, а спокойно и уравновесено ще използва придобитите и усвоени знания. Така ще бъде полезен не само на себе си, но и на Цялото, в чиято структура той участва с духовната сила на своето съзнание.

(6:19) „Не си събирайте съкровища на земята, дето ги яде молец и ръжда и дето крадци подкопават и крадат;

(20) но събирайте си съкровища на небето, дето ни молеца, ни ръжда ги яде и дето крадци не подкопават и не крадат;

(21) защото дето е съкровището ви, там ще бъде и сърцето ви.“

Не материалното, а духовното има стойност. Умът и мисълта остават при богатството. Когато то е духовно богатство, т.е. съкровище от знания тогава човекът постига високи нива на развитие, защото ще използва знанията, както за своето духовно развитие, така и за материалното си облагодетелстване. Науката може да бъде изключителен източник на материални блага, стига обаче да е създадена на чиста, нравствена основа. Защото само този, който се ръководи от морални подбуди, може

да създаде истински стойностна наука, която да служи на човечеството, без да го унищожава.

(6:31) „И тъй не се грижете и не думайте: какво да ядем или какво да пием, или какво да облечем?

(33) Но първо търсете царството на Бога и Неговата правда и всичко това ще ви се придаде.“

В краткия коментар на този текст ще допълним казаното по-горе. То е в непосредствена връзка с грижите за живот, тези грижи, които би трябвало да определят и начина на живот. Затова водеща роля трябва да има просветеното съзнание. Когато човек търси „царството на Бога и Неговата правда“, той ще подчини всички свои усилия на изискването за добродетелен живот. Останалото ще бъде следствие от това постижение. Когато науката, т.е. знанията, служат на човечеството за мирен и добродетелен живот, означава, че всичко създадено е резултат от разумното сътрудничество между човешкото съзнание и Великото Съзнание. За целта трябва човешкият разум да приеме царството на Бога като непосредствената среда, в която може и трябва да се развива. Трябва обаче да е убеден, че това е средата, която той сам създава, но под ръководството на вложените в неговата душа добродетели. Чрез тях Бог говори, чрез тях напътства и подпомага човешкото развитие, стига човек да пожелае.

„... първо търсете царството на Бога и Неговата правда“. С този съвет Христос недвусмислено е казал, че благороденото съзнание трябва да определя начина на живот. Накратко казано: съзнанието трябва да определя

битието. За съжаление сега за значителна част от света е валидно правилото „Битието определя съзнанието“, за това властва грубият материализъм и циничното отношение към Природата.

(7:6) „Не давайте светинята на псетата, и не хвърляйте бисера си пред свините, за да не го стъпчат с краката си и, като се обърнат, да ви разкъсат.“

Христос говори за много важен момент от човешките взаимоотношения. Тук Той визира онези случаи, при които се осъществява предаването на знанията. Светиня са знанията, които идват, за да помогнат на човечеството да създаде високонравствено, благородно общество. Те идват при хората чрез добродетелите, по пътя на изначалната връзка с Божествения свят, което означава, че във всяка душа е внедрена Програма за нейното развитие в условията на физическия свят. В този смисъл се говори и за предопределеност, която всъщност е следствие от развиващата се Програма. Програмата е причина, изпълнението е следствие и това е начинът по който се създава новата карма – кармата от настоящия живот. Всъщност става въпрос за взаимозависимостите от закодираната в Програмата информация и нейното претворяване в действителността, т.е. енергийното ѝ проявление, „овеществено“ чрез действията.

„Светиня“ са знанията, които идват при хората чрез добродетелите, за които Христос говори и на които дава живот чрез Своите действия. Те са основните компоненти, които съставят Програмата за духовното развитие на личността. Всеки може да ги използва според своето

желание за живот в рамките на високоблагородни лични и обществени отношения. Но за да се случи това, човек трябва да има съмишленици, хора с неговото ниво на умствено и духовно развитие. Необходимо е не само разбиране, но и емоционална съпричастност. Затова всеки, придобил знанията, изпълнени със светла любов, притежава *бисери*, които не бива да хвърля пред свините – тези, които поради своето неразбиране отричат новите знания. Още тогава Христос е предвидил, че Неговото учение ще бъде трудно за осмисляне и усвояване там, където съзнанието е под необходимото ниво за създаване на нова духовна култура. Щом съществува неразбиране, ще има и агресивност, ще бъдат унижавани и атакувани хората, които носят новото, различното, което изисква и определени усилия и труд, за бъде създаден светът на християнската етика. Духовната еволюция е бавен и много труден процес точно поради тези причини на неразбиране и разминаване в нивата на съзнание на хората. Няма друг източник на недоразумения, няма друга причина за неразбиране и разминаване в нивата на съзнание освен една: желанието на всеки човек да работи или да не работи със знанията, които носят добродетелите. Този, който работи със знанията, ще укрепва духовно, а този, който няма желание, ще развива прагматичната, материалистична основа на своята човешка същност. Материалистичната основа трябва да се проявява в условията на физическия свят, но дотолкова, доколкото е необходимо, за да запази духовното. Тя никога не трябва да има превес и винаги трябва да бъде подчинена на

изискванията за високо нравствен живот. Това означава, като се стремиш да имаш, да си набавиш толкова, колкото ти е необходимо, за да си нахранен и облечен добре. Нищо повече! Другото е от лукавия, т.е. от необуздания стремеж към богатство. (10:9,10) „Недейте има ни злато, ни сребро, нито мед в поясите си, ни торба за път, ни две дрехи, нито обуца, ни тояга; защото работникът заслужава своята прехрана.“ Който проумее силата на тези мъдри слова, ще се избави от ненужни страхове за своето бъдеще и ще знае, че вярата му ще го спаси. Защото: (7:21) „Не всеки, който Ми казва: Господи, Господи! ще влезе в царството небесно, а оня, който изпълнява волята на Моя Отец Небесен.“ Много са тези, които говорят с думите на Христос и се упражняват в красноречие, но колко от тях са вложили мъдростта от Неговото слово в своето поведение? Всеки съвременен човек трябва добре да разбере, че зад тези думи на Христос се крие изключително нужният на човечеството съвет за природосъобразен живот. Когато се каже „живот според Божията воля“, трябва да се разбира, че всичко на планетата е създадено съобразно определени закони, които произлизат от необходимостта да се запази равновесието в Природата и с него животът на всичко съществуващо. Истината е изключително ясна и проста. Трябва само да признаем върховенството на Закона. Да знаем, че зад него стои цялата Мъдрост на Сътворението и на нея се крепи всичко останало...

(7:26) „А всеки, който слуша тия Мои думи и ги не изпълнява, ще заприлича на глупав човек, който си съгради къща на пясък;

(27) и заваля дъжд, и придойдоха реки, и духнаха ветрове, и напяха на тая къща, и тя рухна, и срутването ѝ беше голямо.“

Всеки, който е общувал със словото на Христос и не е възприел нищо от Неговата мъдрост, ще остане незащитен от проблемите на живота. Защото, който се е възползвал от знанията, които носят Христовите слова, той ще има умението да се справи с трудностите, така че да запази своето достойнство и да излезе просветлен от затруднението. Ще съгради къщата си на пясък този, който е създал своите отношения и е подчинил своите действия на голямата илюзия за собствената си независимост и сила. Затова, когато се срещне с проблемите от живота, „срутването“ ще бъде голямо. Най тежи разочарованието от собствените заблуди. Тогава, когато човек сам е градил представата си за света, без да е взел предвид изискванията, на които е подчинен човешкият живот, загубите са големи. Затова човек трябва да вярва в собствените си сили, но за да ги използва за нови знания и воля за успех. Вярата в собствените сили и умения винаги трябва да е свързана с вярата в Божията воля, а това вече означава желание и способности за интеграция в средата, в която живееш и сред която се развиваш. Да признаеш Божията воля, означава да приемеш обективната действителност. Да се интегрираш в средата, в която живееш, се изисква умение и добра воля да общуваш с близки, приятели и

колеги, а да се интегрираш в средата, в която се развиваш, трябва да впрегнеш волята и стремежите си за професионална реализация. Това изисква да знаеш на какво си способен, как можеш да докажеш своите умения и да развиеш таланта си, и да имаш за тази цел необходимата воля. Ако не си живял в света на илюзиите, т.е. ако не си „градил къща върху пясък“, ще устоиш на трудностите. Но затова ти е необходима Христовата етика: за да просветли ума ти, да благослови сърцето ти, да усилви вярата и волята ти.

(10:37) „Който обича син или дъщеря повече от Мене, не е достоен за Мене.“

Това е много трудно за разбиране и още повече за изпълнение от обикновения човешки ум. Тук се изисква всеки, който е определил своята духовна принадлежност, да живее в съзнанието си със силната любов към Твореца-Създател. А това ще рече да имаш любов за всичко, което съществува във и извън тебе. Да обичаш децата си след Бога, означава да обичаш Този, чрез Когото си получил живот за децата си. Защото не можеш да бъдеш „ти“, да имаш деца или каквото и да е друго, ако преди това не е била Божията воля. В основата на всичко, което съществува, е Божията повеля, Неговата Идея и Мисъл. Всичко става след Него, проявява се и живее с Неговата благословия, което ще рече, съобразно Законите за еволюция в Природата. Това може да бъде обяснено като следствие, като зависимост от енергийно-информационните взаимодействия в простран-

ството. Те са подчинени на Великата Идея за Живот на Съществуващото.

(9:36) „Като видя тълпите народ, съжали ги, защото са изнурени и пръснати като овци, които нямат пастир.

(37) Тогава каза на учениците Си: жетвата е голяма, а работниците малко,

(38) затова молете Господаря на жетвата,^{7*} да изпрати работници на жетвата Си.“

Независимо от голямата дистанция във времето тези думи имат същата сила и сега. Тук Христос говори за необходимостта да бъдат възприети и усвоени новите знания – знанията, които определят Християнската етика. Непросветеност, бездуховност и отсъстващ нравствен идеал, са причина хората да бъдат „пръснати като овци“. Затова Господарят на жетвата трябва да изпрати работници. Защото на жетвата могат да работят само призваните. Работници на жетвата са не онези, които носят отличителните белези на челото и гърба си, а онези, които имат в сърцето си любов и потребност от общуване с Божествения свят. Това са хора, които трябва да притежават не само необходимите знания, но и съответния усет за работа с човешката душа. Не всеки човек, проявил желание или пък определен интерес, е готов за новите знания. Там, където има само желание, а липсва решителност, не може да се постигне промяна в съзнанието.

(18:18) „Истина ви казвам: каквото свържете на

---

⁷ Темата „Господарят на жетвата е включена в приложението на тази книга.

земята, ще бъде свързано на небето; и каквото развържете на земята, ще бъда развързано на небето.“

Тук трябва да имаме предвид енергийната структура на всичко, което създаваме и което разрушаваме. Всяко действие и всяка мисъл имат своя енергийна основа. Тя участва в структурата на Цялото като негов елемент и като причина за взаимодействие.

Твърде много информация беше предадена в последно време на човечеството като теория за прераждане. Всъщност имаме предвид един реално съществуващ процес, включен в еволюцията на човешката душа. Става въпрос за цикъла раждане – прераждане. Със своя живот на земята хората придобиват необходимите им знания или, както е известно от езотеричната литература – събират опитности. Тези знания оставят своя траен отпечатък в съзнанието на човека и тъй като Създателят е предвидил необходимостта, със средствата на биохимичната среда в човешкия организъм и на фино енергийно ниво, отпечатъкът се превръща в информация, която служи на човека като ниво опитности за следващо негово прераждане. „Това, което свържете на земята, ще бъде свързано на небето“, означава, че в периода на следващо обучение, което се извършва в условията на астралния свят, тези опитности дават основната информация за постигнатото от човешкото съзнание в периода на земния му живот. Така Светлите същества, които работят като водачи и учители на Душата в периода на нейното свободно ефирно съществуване, могат да ѝ окажат своята пълноценна помощ. Тя се изразява в съдействие за

активно изчистване от негативните енергийни промени и помощ за приобщаване към съответната нова среда. „Съответна“, защото душата преминава няколко нива, докато стигне до крайната си подготовка за прераждане.

Всичко това би било значително по-ясно, ако от Свещеното Писание не бяха извадени текстовете, които съдържат конкретната информация и кратки поучения по този въпрос.

(19:17) „Ако искаш да влезеш в живот вечен, опази заповедите.“

Тук, в тази препоръка, откриваме отново потвърждение за голямата необходимост от хармонизиране на човешките мисли и действия с изискванията на Законите в Природата на тази планета и Вселената.

Във всяка наука съществуват закони, които изясняват и определят нейното отношение към света. Така е и в науката „Живот“. „Да влезеш в живот вечен“ означава благородно да се стремиш към новите знания, и да ги използваш за своето духовно израстване. Само чрез живота опознаване на богатството от знания, които носят добродетелите, човек може да постигне висотата на онова съзнание, което ще определи неговото лично място в живота. Защото така просветен, човекът може да опази заповедите. Просветеният знае много повече за себе си и за Вселената; знае, че заповедите са закони, които произтичат от естеството на Съществуващото; знае, че те поддържат равновесието във Вселената. Като частица от нея човек носи своята отговорност за нейното настояще

и бъдеще и тази отговорност е толкова повече осъзната, колкото той е повече просветен.

(22:14) „Мнозина са звани, а малцина избрани.“

Кои са поканените (званите) и кои са избраните?

За поканен може да се счита всеки, който е проявил желание, защото се интересува от нещо определено. Избран е този, който има в ума и сърцето си решителност да разсъждава и да действа.

*Да имаш очи
за невидимия свят
е свине позволение.*

*Да нямаш очи
за невидимия свят
е пълно отчуждение.*

ПРИЛОЖЕНИЕ

СЪЩЕСТВУВАЩОТО

Когато използваме термина „Съществуващото“, Ние имаме предвид обобщено понятие за възприемане в една цялост на битието и ставането, т.е. съществуващото включва в себе си същността и явленията, познати ни от обективната действителност. Многообразието на форми е резултат от процесите на взаимодействие, като тяхното създаване е рожба както на обективния, така и на субективния свят и още на връзката между тези два свята.

Същността е изначална основа на формата. Тя съдържа в себе си информацията (програмата), според която ще се развива формата. Явлението, т.е. ставането, е следствие от развитието на програмата. Същността е средата, чрез която и в която се развива програмата, което ще рече, че субстанцията като съграждаща основа на формата заедно със своя енергиен еквивалент участва в променливите процеси на взаимодействието. Качеството на субстанцията ще определи стойността на явлението. Взаимодействието, което изгражда процеса на променливост, е създадено върху основата на веригата: субстанция – информация – сила и мощност. Връзката се осъществява в зависимост от енергийната активност на субстанцията. Това е кохерентна връзка, чиято работа е

облекчена, защото субстанцията притежава *свойството* *вместимост*. Това ще рече, че всяка частица, дори и най-малката, съдържа в себе си *елемента* „пространство“. Тази структурна особеност позволява на съграждащите частици да променят обема и местоположението си, без да разрушават формата – една и съща форма в различни периоди от създаването си притежава различни качествени стойности. Така *субстанцията* „*еволюира*“, т.е. изначалната материя променя своето качество, а това е условие за участие в нови процеси. Промяната на обема е свързана с промяната на движението на елементарните частици. То може да бъде най-общо определено като вибрация, но се различават още трептене и пулсация. Когато елементарните частици променят обема си, ще знаем, че има нарастване на тяхната плътност в резултат на кондензиране на енергийната им основа. Това означава, че в резултат на устойчивото си движение съответната частица е успяла да изгради електромагнитно поле, което привлича в своя обхват подобното нему.

Синхронната работа по продължение на веригата „субстанция – информация – сила – мощност“ определя активността на веществото. Строежът на веществото е проучен добре, но с твърде стандартен подход. Още в миналото учени са предположили, че веществото е изградено от атоми. Сега, когато това е научно доказано, е важно да се знае, че те са само част от строежа на веществото и че остава непроучен един много богат и интересен свят. И не за да се задоволи нечие любопитство или удовлетвори нечия амбиция, сега се подсказват нови

възможности за опознаване на Природата. Смятаме, че това е необходимо, за да разбере човешкият ум, че нищо в света не съществува статично, че всяко нещо, веднъж получило своето овеществяване, търпи промените на Закона на движението. Според него *всяка форма съдържа в себе си посока на движение*. Той е основна и изходна позиция, от която трябва да се тръгва, когато се изучава Природата, защото определя пътя на еволюцията. Затова сега ще направим следното уточнение: съществуващото е съществуващо, защото живее. Под това определение трябва да се разбира видоизменението на съществуващото в определена периодичност. Така то живее. Цикличността определя времето. Преминаването на веществото от едно състояние в друго, от една форма в друга е *процес на интеграция на видовете – видове енергия, светлина и принадлежащия им модел информация*.⁸ В този смисъл трябва да се поясни, че семенният атом съхранява информацията (програмата), а внедрената в субстанцията енергия изпълнява тази програма. Всяко вещество е носител на потенциала на видоизменението и затова в Природата всичко се променя. Първична е само Идеята за Сътворението, която, ако бъде дешифрирана, ще ни даде възможност да разчетем почерка на Великата разумност, почерка на Божествения ръкопис. В тази идея е вложен замисълът за живот на видовете чрез тяхното постоянно усъвършенстване и в това е смисълът на съществуването.

---

⁸ Темата „Модел на информацията“ е включена в приложението на тази книга.

Законът на движението е подчинен на основния принцип на Сътворението – Принципа на взаимотодаването. Неговото задълбочено изучаване вече е наложително. Това изисква нов подход в човешките взаимоотношения и в отношението Човек – Природа. Ключовата дума тук е *добронамереност*. Оттук трябва да се тръгне, за да се създаде наука, адекватна на потребностите на съвременния човек. Такава наука е повече от необходима и защото енергийните ресурси на планетата са на изчерпване. Не е възможно още дълго време да се извличат от недрата на планетата толкова необходимите за стабилността на структурния ѝ строеж съставки като газ, нефт, въглища. Те са част от живота тяло на планетата, които човечеството лакомо използва. Периодът, определен за живот на човечеството с помощта на тези енергийни ресурси, вече приключва. Тяхната употреба трябва да бъде крайно пестелива и усилията да бъдат насочени към нови средства за живот. Всемирната научно-образователна програма може да предложи такава възможност, но това ще стане само когато бъде променена нравствената основа на човешките взаимоотношения и бъде преустановено експлоататорското отношение към Природата. Затова Ние се стремим да събудим за живот добродетелите в човешката душа. Ако тяхното послание стигне до човешкия ум, ще се преустанови злоупотребата с новите знания, злоупотребата изобщо с науката.

Да свържем сега двата края.

Съществуващото трябва да се възприема като цялост, като единство на битието и ставането, на същността и явлението.

Същността е субстанция – изначална материя, чиято основа има енергийно-информационна структура. Тя е изградена в съответствие с изискванията на закона за движението. „Ставането“, явленията са следствие от взаимодействието – основния двигател в изпълнението на закона за движението. Тъй като енергийно-информационната структура съдържа в себе си програмата (посоката) на движението, съгласно информацията, включена в тази програма, се осъществяват процесите на промените. Въз основа на тях се отчита развитието (еволюцията на света). Вече са осъществени необходимите промени, довели човечеството до нивото на научно-техническия прогрес. Едностранчивото развитие обаче е повече от очевидно. Трябва да тръгне и другата страна от еволюцията на света – нравствено-духовната, за да може да заработи Принципът на взаимоотнождането. Това е повече от необходимо, защото *взаимодействието вече изкривява посоката на своето движение.*

Да поясним. Субстанцията е изначалната материя на Сътворението и това твърдение може да бъде записано така:

$$\text{субстанция} = \frac{\text{енергия} + \text{информация} + \text{сила}}{\text{взаимодействие}}$$

Сега вече можем да запишем формулата:

$$\frac{I + E}{V} = S$$

Тази формула показва, че така построенят път на взаимодействието определя силата, *т.е. дееспособността и гравитните функции на субстанцията*. Оттук можем да определим, че I (информацията) поставя условието, изискването; E (енергията) осъществява действието според поставените условия (според изискването), което означава действие в конкретната посока; в процеса на взаимодействие (V) се създава сила (S), чиято степен на концентрация и изразходване определя нейната мощност. Тъй като силата според сегашния етап от развитието на човешкия ум се изразходва неправилно, получава се еднопосочно натрупване на мощност. Но

$$S + M = A$$

(силата + мощността определят активността).

В случая, когато говорим за еднопосочно натрупване, активността тръгва в произволна посока. Това се получава поради нарушената дееспособност на енергийно-информационната основа на субстанцията в посока на хармонизиране и съграждане. *Активността престава да бъде функция на еволюцията на субстанцията*. Стига се до превес, а в някои случаи и до затлачване на определени мощности, което води до енергиен дисбаланс, а той от своя страна вече работи за деструкция на формата. В този смисъл можем да направим извода, че така създаде-

ният модел на света вече се изкривява. Активността се превръща в неуправляем процес, който започва да руши. Натрупаната мощност в посока материално облагодетелстване не може да бъде употребена правилно поради отсъствието на необходимата нравственост. Затова е налице деструкция на формата. За да заработи съграждащият Принцип на Взаимоотдаването, трябва да се събудят добродетелите.

МОДЕЛ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Възможностите на физиката през последните години пораснаха твърде много и това помогна на учените да открият изключителното многообразие от вещества и форми. Но наред с видимото има и невидимо. И независимо от незримата си форма на съществуване то е в основата на „Съществуващото“, в основата на ставащото. Възприемаме го предимно със способността си да усещаме. Така ние разбираме за проявата на силите на взаимодействие, независимо че не виждаме енергията.

Най-краткото определение, което можем да дадем за енергията, е: енергията е проявена сила. Но трябва да знаем, че силата е резултат от взаимодействието на частиците във веществото, независимо от неговата форма на съществуване. Взаимодействието се предопределя от информацията. Информацията е закодираната идея за реализация на формата. Тя определя пътя на съграждане и разграждане, тя е изначалното средство за структуриране или деструктуриране на веществото. Информацията е първопричина за самоорганизацията на материята. В това си качество тя може да бъде разпозната като разнолик модел на Божествената мисъл. Вплъщението на Божествената мисъл в разнородни и изключително многообразни идеи създава различните модели на информацията.

Като средство, което отключва процесите на съграждане и разграждане, информацията има силата да насочва тези процеси. Тяхното развитие, обаче, създава нова информация, която доизгражда или трансформира първоначалната. В онтологичен смисъл това ще рече, че всяка причина, независимо от своя произход, търпи промените от взаимодействието на веществата. Ако тези вещества имат газообразна форма, те са повече структури на инобитие-то. Тяхната форма тепърва ще добива своя физиономия, което означава включване в организацията на обекти от материален произход. Газообразните структури са средство за съграждане на изоморфни тела с нова плътност.

Взаимодействието създава нова информация, но тя допълва първичната. Допълването върви в два аспекта: разширяване и доизграждане на информацията. При разширяването се създават условия за нов обхват на информацията, а при доизграждането се постига задълбочаване на процеса взаимодействие до изчерпване на съдържанието на информацията. Във втория случай имаме предпоставка за трансформация. Тя е следващият етап от промяната на модела информация. Във всеки случай, обаче, се запазва първоосновата, първичният замисъл. Така не може да се измени посоката. Тя се запазва през цялостното изграждане на веществото, като промените имат количествен и, много важно, качествен характер. В този смисъл трябва да знаем, че Съществуващото във всяка от неговите форми има границите, структурата и функцията, записани в информационната същност на неговата енергийна структура.

Така дотук беше изяснено предназначението и ролята на фундаменталната информация – основополагащата причина, която отключва взаимодействието в структурата на Съществуващото.

Аналогичен е моделът на информация, който работи в системата на психосоматиката. Емоционално-умственият свят, светът на желанията и всичко останало, което е рожба на човешката умствена дейност, създава и използва информацията чрез същия подход. Човешката мисъл създава идеята, а тя като вид информация става основа за взаимодействието на индивида със себеподобните му, с Природата, с растителния или животинския свят, ако щете дори, и като основа за взаимодействие в чисто субективен аспект: между мисълта и чувството на отделната личност.

Информацията в сферата на комуникативните отношения има осведомителен характер. Там тя приема формата на съобщение, което като всяка друга информация може да се разширява, задълбочава или трансформира. Независимо от формата си на съобщение и тук информацията запазва характера си на причина. Като съобщение тя е част от веригата, изграждаща взаимодействието, и след нея винаги има следствие. Необходимо е, обаче, посоката да се запазва. Посоката предопределя развитието. Загуби ли се тя, ще се получи прекъсване на съответното развитие.

Би могло да се предположи, че когато се изчерпи съдържанието на информацията, ще приключи и развитието в съответната посока. Но тогава това означа-

ва осъществяване на пълния модел на информацията, приключване на нейния цялостен процес на разширяване, задълбочаване и трансформиране. А това трябва да ни подсказва, че се е създала качествено нова структура на Съществуващото. Тя от своя страна започва нов живот – изградено е ново, по-високо ниво за живот на материята.

ОЩЕ НЕЩО ЗА СВЕТЛИННАТА ЕНЕРГИЯ ИЛИ ПРОЯВЛЕНИЕТО НА БОГА

В първа част на „Езотерични записки“ беше казано, че светлината трябва да се разглежда като субстрат. Сега е необходимо да се конкретизира нейното въздействие върху живите организми и Природата изобщо.

Човешкият организъм е формиран като биологично активен механизъм. Всичко свързано с т.нар. моторика в работата на организма се дължи на участието на светлината. Тя със своите енергийни структури задвижва процесите на „автоматизираните“ действия на цялата сърдечно-съдова и кръвоносна система. Чрез кръвта светлинната енергия участва във всички биохимични и биофизични процеси на живите организми. Вече имаме възможност да обясним, че в организма светлината се проявява като биофотон. Това е необходимо да се припомни, защото когато говорим за нейните енергийни структури, трябва да имаме предвид квантовата стойност на усвояения от клетката фотон. Тук той се проявява като стимулатор на вътреклетъчните химични реакции, ускорява или активизира редуциционно-окислителните процеси и спомага за общото балансиране на жизнената енергия. Тук ще отворим скоба, за да поясним, че в

организма протичат – или по-добре е да се каже работят няколко вида енергии. Това е така според функцията, която те изпълняват. Всъщност става въпрос за една основна, животоподдържаща енергия, която има електромагнитна основа и създава условията за изпълнение на конкретни дейности от всички органи, включени в човешкия организъм. Тя е градивна единица на Сътворението – първият „веществен продукт“, влязъл в основата на съграждащото.

Светлинната енергия, която се проявява като електромагнитна енергия, участва във всички прояви на Съществуващото. Тя изгражда енергийно-пространствения модел на Вселената. Тази енергия е Властелин на живота, защото в нея и чрез нея се обработват всички останали енергийни форми. В основата на нейното проявление работи монадата на Първичния жизнен импулс. Чрез него тя приема конкретното предназначение, за да проявява сила.

Проявата на сила е способност, вложена като съграждащ компонент, който участва в състава на енергията. *Чрез силата се проявява движението, а чрез информацията се координират действията.* Така че всяка частица енергия съдържа в себе си сила и информация. Според формата и възможностите на взаимодействието помежду им се постига и съответната проява на частицата енергия. Сега трябва да поясним, че не можем да говорим за електромагнитна енергия, без да вземем предвид участието на светлината. *Светлината изгражда онази част от електромагнитната енергия, която ѝ прида-*

ва способността за активност. Активността определя стойността на действието. Активността е резултат от взаимодействието между силата и информацията. За да се прояви активността, е необходимо светлинната енергия да свърже силата с информацията. И ето какво се получава: светлинната енергия със своята способност да разтваря в себе си монадата на Първичния жизнен импулс приема силата и я мултиплицира. В Природата силата изгражда физическия вакуум, а информацията уплътнява торсионното поле. За да може едното и другото (силата и информацията) да се прояви, трябва светлината да го „погълне“, да го разтвори в себе си. Така светлината идва в Природата като средството, чрез което се извършват всички градивни процеси. Тя създава условията, чрез които, внедрени в нейната структура, силата и информацията се превръщат в съграждащи елементи на енергията. Направихме в предходна тема уточнението, че енергията е резултат от проявеното взаимодействие. Потвърждаваме го и сега, като казваме, че това е валидно за всички нива на Сътворението. Светлинната енергия е резултат от взаимодействието между Любовта и Мъдростта на Твореца. Тя е еманация на Неговата творческа мисъл. Затова всичко в Природата е създадено с Любов и Мъдрост.

Светлинната енергия работи във физическия свят чрез фотоните, които използва като частицата вещество, което носи светлина. Енергията се проявява чрез кванта и така той определя енергийната стойност на фотона. Фотонът е „веществото“ светлина, т.е. градивната части-

ца светлина, а нейната енергия, т.е. квантовата ѝ стойност, е резултат от взаимодействието между Любовта и Мъдростта на Твореца. Тук вече трябва да различаваме квантовата област на Сътворението от физическата. В първия случай имаме проява само на усвоената от светлината сила на Първичния жизнен импулс, докато в обсега на физическия свят светлинната енергия приема в себе си силата и информацията от физическия вакуум и информационните потоци.

Скоростта на светлинната енергия става многократно по-голяма, когато в нейните структури се внедри съответната сила и информация. Светлинната енергия създава пространството и времето. Тя е първоосновата на физическия свят и се проявява в различните нива с различни функции. Нейните функции се променят в зависимост от информационната база и силовата основа на съответното ниво. Така че в менталния свят, например, светлинната енергия има едни функции, а във физическия – други. В менталния свят, който определихме като квантовата област на физическия свят, светлинната енергия има функцията на създател на движението на елементарните частици. Там тя прониква в тях, за да създаде активност на силата, на която е носител (притежател) всяка частица, и едва тогава тя се проявява в своите разновидности. *Запомнете, че силата не може да се прояви без енергията на светлината. Силата може да създаде мощност, но тази мощност може да премине в енергийните структури на светлината, едва когато е достигнала числените стойности на квантовото*

поле на фотона. Оттук вихровите движения на микрочастиците на съответната сила и квантовото поле получават конкретна насоченост. Когато стават основа на торсионното поле, те имат спинообразно движение. Но дали ще съграждат торсионно, гравитационно или електромагнитно поле зависи от мощността на силата и съдържанието на информацията.

Когато светлинната енергия се изявява като гравитационна, електромагнитна или торсионна, вие се запознавате с нейните прояви в различните нива, на които тя работи.

Първичният жизнен импулс, монадата на Божествения Дух, преминава във всяка частица и създава системата, според която съществува холограмният образ.

Всяка частица, колкото и малка да е тя, има съграждаща и разграждаща способност. В първия случай тя се интегрира успешно в средата, в която е попаднала, а във втория се конфронтира. Коя от двете способности ще се прояви, зависи от нивото мощност на съответното силово поле. Когато то бъде проникнато от лъчите на светлинната енергия, ще се активизират и частиците във възможната за тях посока.

И сега да конкретизираме фактите.

Първо: светлинната енергия се проявява във физическия свят чрез активността на фотонните лъчи. Те проникват в елементарните частици и събуждат силата (усвояват силата на внедрения в тях Първичен жизнен импулс). Резултатът е трептенето на частиците. Така те проявяват силата, а в зависимост от нейното изразходване се проявява и съответната мощност.

Второ: силата създава, или по-точно, уплътнява физическия вакуум. Той е наситен с много и различни по своето предназначение сили. Можем да ги разглеждаме като веществото на живота. Какво ще рече това?

Елементарните и субелементарните частици представляват уплътнена поради своята завършена цялост идея. Тя е в относителен покой, защото внедрената в нея сила, т.е. внедреният Първичен жизнен импулс, е в състояние на относителна пасивност. Това е така, защото импулсът, който образно можем да възприемем като искрата сила, се проявява чрез забавения „пулс“ на могъщата Сила на Сътворението – Първичният жизнен импулс е част от нея. Тази Сила изпълва физическия вакуум като плътно цялостно присъствие. Но той – физическият вакуум като, всичко друго също има своя структура и това е структурата позната ни от пчелната восъчна пита. Всяка клетка във физическия вакуум представлява пространство, в което се проявява Силата на Сътворението. Тя съдържа микрочастици, които са приели формата от образа на съответната идея. Когато в тях проникнат фотонните лъчи, тяхната пасивност преминава в активност – фотонните лъчи усвояват силата на Първичния жизнен импулс. Светлинната енергия е внесла в частицата, конкретната информация, чрез която тя – частицата ще се прояви като мезон, барион или в някаква друга форма.

Всяка от частиците има своя маса и поле. В зависимост от масата и пулсиращата чрез нея сила се изгражда силовото поле. Информацията определя какъв ще е характерът на силите: за привличане, взаимодействие и

т.н. Физическият вакуум е наситен с тяхното многообразие. Те съставят основата на началото. Вътре в него чрез проникването на светлинната енергия, което ще рече и внедряване на информация, се формират съответните енергийни нива.

Трето: когато говорим за светлинна енергия винаги трябва да приобщаваме към основния светлинен поток на Светия Дух и енергията на различните светлинни космически обекти: Слънцето, Луната, звездите. Тяхната светлинна енергия представлява нова, допълнителна среда за създаване и развитие на живот. Чрез тяхната светлина се проявява енергията на Сътворението. Вече казахме за Силата на Сътворението. Тя е във физическия вакуум – квантовата област на физическия свят. Сега говорим за енергията на Сътворението, която работи във физическия свят чрез светлинните космически обекти. Взаимното проникване на сила и енергия е еквивалент на проникването Мисъл – Идея. Когато се случи така, че едното не може да навлезе в другото, когато Идеята не може да оползотвори Мисълта, се получава натрупване на енергия, неизползвана енергия, която поражда конкретно напрежение. Всичко, което се случва във физическия свят е проява на ставащото в менталния – говорим за проявата на живот в Природата. Всичко е подобро – постига някакви форми на съвършенство или на непълноценна проява в зависимост от степента на проникване на светлинната енергия.

Бог е Любов!

ГОСПОДАРЯ НА ЖЕТВАТА

Да работиш за Господаря на жетвата, означава да работиш за изпълнение на върховния Закон на Сътворението – Закона за принципа на взаимоотношването. Той не е разработен още като научно обоснован принцип, но предстои това да стане с помощта на много светли Същества както в света на Светлината, така и в света на физическите условия за живот. Впрочем косвено до него се докосват такива науки, като физиката, химията и биологията, но все още недостатъчно, за да бъде записан с конкретни и ясни формули и дефиниции. Има нещо, което притеснява хората от научните среди и това е непознаването на Принципа на Сътворението. Принципът на Сътворението е Принцип на Взаимоотношването. В него са включени Силите на Любовта, на Мъдростта, на Истината и Справедливостта като енергиен потенциал. В резултат на разумно обосновани взаимодействия тези сили се превръщат в енергия, която има животосъздаващи функции. В процеса на превръщане, за да получи съответната енергия своя конкретен вид, върху нея пряко влияние оказва информационната среда от пространството. Тя е изградена от Силите на Великото Желание за Сътворение. Както вече имахме случай да обясним, първопричина за всяко действие е желанието, чийто еквивалент в Природата можем да приемем

като енергийно въздействие. То се проявява като привличане и отблъскване. Великото Желание за Сътворение е еманация на Великото Съзнание. Великото Желание в своята първична изява, т.е. Първичното желание, създава пространството, в което работят двете основни сили за въздействие: привличане и отблъскване. В тази среда Великото Съзнание създава Принципа на Взаимоотдаването, като използва Силите на Любовта, Мъдростта, Истината и Справедливостта. Както вече обяснихме, това са духовни категории и те са проява на творческия импулс на Великото Съзнание. Създадени са като по-висшата форма на Желанието за Сътворение, защото изграждат конкретната Идея за Божията Благодат. Така в Пространството се срещат и си взаимодействат силите на привличане и отблъскване, т.е. силите на Първичното желание и силите на духовните категории Любов, Мъдрост, Истина и Справедливост. Силите на Първичното желание за Сътворение изграждат идеята за Цялото, което в конкретния случай наричаме Съществуващото, но те не определят неговия вид. Видът на Съществуващото се определя от взаимодействието на силите от Първичното Желание със силите от духовните категории. В процеса на това взаимодействие се създават енергиите на видовото разнообразие. Силите имат еднаква стойност на проявление, според която нито една от тях не може да постигне предимство. Силите на привличане формират непрекъснат процес на съзидателност и развитие на вида, а силите на отблъскване предизвикват разрушителните процеси и така съдействат за изграждането на нови форми.

НРАВСТВЕН КОДЕКС

Необходимостта от нови знания възниква поради крайно небрежното отношение, та дори и пълно незачитане от съвременния човек на изискванията, които налагат Природните закони. Всъщност новите знания имат своята основа в старите знания. Те са само променени в хода на човешката еволюция правила, които създават условия и възможност за правилно взаимодействие с всичко, което Природата предлага като ресурси и условия за живот. В този смисъл се налага да запишем като основен нравствен кодекс десет правила, които са замислени като съществен защитник на живота на планетата – защитник както в чисто екологичен, така и в психологически аспект.

I. Ограничено използване на въглища, нефт и нефтопродукти за отопление и транспортна дейност.

Алтернативен подход

Умело използване на вятъра, слънцето и водата като напълно безвредни източници на енергия. Този подход е крайно наложителен, за да бъдат спрени вече започналите климатични изменения.

II. Създаване на планетарна (световна) надправителствена комисия по използване на новите ядрени мощности за производство на електроенергия.

– Тя трябва да има функциите на контролен и санкци-

ониращ орган за тези, които злоупотребяват с ядрените мощности или използват атомните електроцентрали в недобро и достатъчно надежно състояние.

– Комисията трябва да е независима от каквито и да било политически и икономически интереси. За тази цел трябва да е съставена от най-добрите специалисти в света, които са същевременно и морално здрави хора.

Алтернативен подход

Атомните електроцентрали се нуждаят от обновен пречиствателен механизъм за отпадните продукти. Такъв е създаден на ментално ниво. Необходимо е учени – нравствено чисти хора, които работят с ядрената енергетика, да се заинтересуват от него, за да бъде изпратен на планетата като спасителен вариант за опазването ѝ.

III. Водите, които извираат от планинските масиви, трябва да бъдат грижливо каптирани, т.е. да се започне водохващането на най-чистите и пълноводни реки от слизането на водите в полите на планината, за да може да се осигури чиста и здравословна питейна вода. Тази изворна вода е незаменима необходимост за човешкото здраве.

Алтернативен подход

Съществуват възможности и те трябва внимателно да бъдат проучени за създаването на локални водоизточници от дълбоки и чисти кладенчови водни находища. Те могат да подобрят „захранването“ с чиста питейна вода на човешкият организъм. Сега процъфтява търговията с минерална вода, но това не е най-добрият начин. Ежедневното използване на минералната вода като питейна задължително създава след време различни увреждания на ор-

ганизма в зависимост от своя състав. Никога не трябва да се забравя, че минералната вода е лекарство и както всяко лекарство, трябва да се употребява вешо.

IV. Да се ограничи на първо време, а със създаването на необходимите условия – да се спре използването на синтетичните тъкани за производство на дрехи и завивки. Редовното използване на такива тъкани оказва определено вредно въздействие върху кожата и дихателните органи. Зачестилите напоследък алегрии са резултат и от влиянието на синтетичните тъкани върху човешкия организъм. Освен алегриите те създават в почти всички случаи, когато са използвани като спално бельо, и условия за живот на вредни болестотворни микроорганизми. Това трябва добре да се знае и тези, които имат асматикоподобни пристъпи, да потърсят причината и в тяхното присъствие.

Алтернативен подход

Да се създадат необходимите условия за отглеждане на памука като важно селскостопанско растение. Да се създадат всички необходими икономически стимули за неговото отглеждане и преработване. От него също могат да се произвеждат много фини тъкани, както и от лена. Отглеждането на памук и лен трябва да бъде приоритетна дейност за съвременното земеделие. Така ще се създадат не само възможности за екологично чисти текстилни изделия, но и ще се създаде работа за много хора.

V. Да се замени използването на изкуствени торове за „подхранване“ на почвата с използването на нови безвредни продукти за наторяване. Това се налага поради изчерпването на чистия хумус от почвата и създаването на

мъртва, безжизнена почва.

Алтернативен подход

Напълно възможно е да се създадат бази за производство на екологично чисти торови препарати: от ненужната слама, от стеблата на царевичата и слънчогледа, от листата на дърветата, от листникови фуражни култури, като се използва при подходящи условия и чрез подходящи технологии процесът „гниене“. Да се разшири използването на подходящи насекоми и микроорганизми за „специално обработване“ на почвата. Това е нов и много перспективен дял от съвременната биология, която може да работи в помощ на селското стопанство.

VI. Да се потърси възможност за работа на човешкия организъм в подходяща здравословна среда. Това изисква освен чист въздух и подходяща психоатмосфера. Работата в мрачни и неуютни, макар и с тежко производство, помещения трябва не само да се ограничи, но и да се преустанови. Така ще бъдат намалени в голяма степен заболявания на очите и нервната система.

Алтернативен подход

Като се вземе предвид значението на цветовете, влиянието им върху зрението и способността им да въздействат върху човешката психика, е необходимо да се отчете тяхното голямо значение за човешкото здраве. Затова е съществено важно да се използват цветовете при създаването на съответната работна среда. Да се взема винаги предвид прякото взаимодействие между светлина и багри.

VII. Да се оцени по достойнство необходимостта от „сътрудничеството“ между човешкия организъм и при-

родната среда. В смисъла, в който Ние го използваме, имаме предвид уменията на човека като разумно същество да използва природната енергия за своето здраве. Това означава жизнената енергия в Природата да бъде добре познато средство за възстановяване на човешкия енергиен потенциал.

Алтернативен подход

Съзнателно и целенасочено използване на две основни възможности за набавяне на необходимата жизнена енергия: използването на слънчева храна и използването на природните дадености. Всяка от тези възможности, обаче, изисква специална подготовка и набавянето на конкретни знания. По отношение на „слънчевата храна“ да се знае, че става въпрос за храните от растителен произход. Те трябва добре да се познават и да се използват в тяхното богато многообразие съобразно потребностите на организма. И още нещо: те трябва да бъдат основна храна. За останалото трябва да кажем: от всичко по-малко. Най-добри резултати ще постигнат тези, които надраснат увлечението си по месото.

Използването на природните дадености означава да имаме пълноценна връзка с водата, въздуха и светлината, да знаем кога, в коя част от денонощието какво трябва да използваме и как. Цялостното запознаване с всяка от тези природни дадености представлява цяла наука и затова човекът трябва да познава минимума изисквания за тяхното правилно използване, които могат да му бъдат в помощ и да гарантират, макар и в известна степен, неговото здраве.

VIII. Човешките взаимоотношения трябва да се разглеждат като съществено условие за здравословен живот. Те създават възможности за стресови състояния, създават и ведрата обстановка на здравословния климат. В този смисъл културата на взаимоотношенията трябва да се възприема като фактор, от чиято намеса зависи човешкото здраве. Дори да живее в най-добрата екологична среда, да диша най-чистия въздух, да има най-чистата храна и вода, ако човек ползва „замърсени“ взаимоотношения, той не може да бъде здрав.

Алтернативен подход

Да се изучава културата на човешкото общуване. Да се изградят правила на човешкото поведение, които да щадят от вредното си въздействие крехката нервна система на човешкото същество. Това означава умение да се работи с чувствата и мисълта. И едното, и другото може да съгражда, може и да разрушава. Ограмотяването в тази насока за съвременния човек е повече от необходимо.

IX. Да се познава естеството, силата и възможностите на психическата енергия. Това означава, че човешкият разум в зависимост от нивото на своето индивидуално развитие и култура е производител на психическа енергия. Като средство за владеење на чувствата той е отговорен за качеството и направлението на произведената психоенергия. Тя има пряка връзка с човешкото здраве и екологичната среда.

Алтернативен подход

Да се изучава физиологията на чувствата. Да се познава връзката на мисълта с действието – да се знае кога чувството

преминава в емоционално действие и да се отчита ролята и значението на мисълта в конкретния случай. Да се знае, че чувството никога не възниква от само себе си. Да се знае, че то създава красотата и проблемите на емоционалния свят, и да сме готови да ги приемем и преосмислим.

Х. Оpozнаването и използването на добродетелите създава нравствената основа на човешкия живот. Трябва да се познават добродетелите като принципи, които създават основни правила за човешкото развитие, най-вече за духовното израстване. Тяхното пренебрегване води до опoшляване на културата на човешките взаимоотношения и принижаване на критериите за духовно развитие, като се стига дори до грубо погазване на моралните ценности.

Алтернативен подход

Да се познава християнското учение, за да се използва като жив пример за създаване на необходимата култура на човешките взаимоотношения.

Да се потърси гравивната връзка между християнството и останалите религии, за да се премахнат умишлено изградените противоречия, които създават различно отношение към човека и подтикват към насилие и погазване на изконни човешки права.

Да се признае правото на самоопределение за всеки потърсил връзката с Бога, по отношение на начина за осъществяване на тази връзка.

Да се освободят някои термини от богословската етика от ограниченото разбиране за техния смисъл и съдържание. Да добият те съвременното измерение на своята нравствена стойност.

XI. Създаването на умения за трансформиране на лошите чувства и мисли в добри.

Това може да допринесе за превръщането на човешките взаимоотношения в средство за превъзпитаване на отделния човек. Те могат да бъдат използвани за себепознание, себедоказване и създаване на нова етика на общуването – етика на християнската ценностна система.

Алтернативен подход

Задълбочено себепознание. Изучаване ролята на желанието като фактор за градивен начин на живот. Осъзнаването на необходимост от нравствен идеал и неговата роля за духовно усъвършенстване. Създаване на условия за превръщането на човешките чувства в градивна основа на бъдещата култура.

Защо определихме записаните десет правила като основен нравствен кодекс? Защото всички те, за да бъдат изпълнени, изискват доброжелателно отношение, изискват познаване и пълно, безрезервно възприемане на основните нравствени принципи, които могат да гарантират тяхното изпълнение. Само хора с желание за промяна в настоящия начин на живот, с желание за създаване на ново, в по-висша степен морално изградено общество могат да бъдат изпълнители на тези правила. Всъщност става въпрос за нещо, пряко свързано с бъдещето на човечеството, с неговото оцеляване, а заедно с това и оцеляването изобщо на живота на планетата, на самата планета. Точно поради голямата загриженост и тревога от възможни природо – и живото-застрашаващи катаклизми е нашата

намеса. Висшите същества от Бялото братство правят и ще правят всичко възможно, за да бъде подпомогнато човечеството в преодоляването на опасностите, надвиснали над планетата поради грубото погазване на законите за природосъобразен живот. Нарушената хармония в отношенията между човека като част от природната цялост на тази планета и останалите съграждащи я светове вече започва да нанася сериозни вреди и на космическото пространство. В този смисъл Ние призоваваме човечеството като разумно Божие творение, да преосмисли своя начин на живот, поведението си и да поеме своята отговорност, за да бъде спасен уникалният свят, сътворен с желанието за нови, по-висши изяви на човешкото съзнание.

Настоящата трета част от „Записките“ си поставя за задача да припомни на човешкия род голямата отговорност, която стои пред него, и да подскаже възможния най-безболезнен начин за излизане от тоталната криза, в която продължава да живее човечеството. Ние работим с подготвена програма за обучение в изграждането на нравствена ценностна система за всеки човек, а това ще доведе до общото издигане на човечеството до нивата на нови светли пространства за пресътворяване на великия Божествен замисъл – създаване на високоблагородно работещо съзнание.

Чрез интегрирането на културите върху основата на християнското учение може да бъде осигурено бъдещото развитие на човешкия род. Християнството ще е основата, останалите учения – нишките, които ще бъдат втъкани в нея, за да се изтъче платното, върху което ще стъпва новият човек.

СЪВЕТИ

1. Никога и никой не бива да иска от Бога да му показва пътя за постигане на нови знания, защото така пренебрегва записаната в него програма за изява на Духа във физическия свят. Като търсите помощ от Бога, за да ви показва пътя за вашето развитие, вие отхвърляте основното си задължение: да потърсите вашето лично предназначение в този свят определено ви още с вашето раждане. Затова, когато се обръщате към Бога за помощ и искате просветление, ще казвате, че искате да се прояви вашата душа като Божие творение. Това означава, че вие искате да събудите у себе си спомена за онази изначална връзка с Бога, която сте имали в деня и преди деня на своето рождение като души в този свят. Душата на всеки от вас не идва сега с това рождение за първи път на Земята. Тя идва за пореден път с желанието да се усъвършенства и развива в този свят и с тези средства, за да може, когато се сбъдне предопределеното за света Пресътворение, да отговаря на завишените изисквания на новия свят. Затова, когато вие се молите Бог да просветли Ума ви или да ви даде нови знания, ще искате първо да изземете от вашата лична съкровищница на душата ви онези скъпоценни дарове, които Той е вложил, когато е създал човека като творение на Божествената мъдрост.

Вие трябва да усвоите първо това, което ви е дадено, и тогава да искате.

2. Когато просите от Бога прошка за ваши грешки и обещавете, че няма повече да ги повтаряте или че ще се стараете да не ги допускате повече, не забравяйте, че това не са просто казани думи, а изречено обещание, което има стойността на сключен с Бога договор за коректност от ваша страна в отношенията ви с Него. Вашите грешки не са същественото нещо, което би осуетило делата Божии, но за вашите дела тези грешки са препъни камък в развитието и израстването ви като духовни личности. Духовната личност на обикновения, трудов човек се различава, и то много, от духовната личност на един Ученик на Бялото Братство. Този, който е обикновен човек, носи съзнанието на човешко същество, което има задължения да се развива като добър, работоспособен и разумен човек, готов да се учи на добри отношения с всичко, което го заобикаля. Този, който е Ученик на Бялото братство, също носи съзнанието на човешко същество, но наред с всичко друго той носи и отговорността, която е поел пред себе си, пред Учителя си и пред Великите светли същества на Бялото братство, да промени своето съзнание, като постигне чрез тази промяна нивата на онази култура, която ще послужи не само на него, но ще бъде и образец и пример и за останалите. Така, че когато просите от Бога прошка за вашите грешки, помнете колко пъти сте искали да ви се прости и знайте, че този подход в отношенията ви с Бога се оказва най-неправилният за вашето развитие. Да искаш да ти простят, когато си излъгал или

когато си бил небрежен, или когато си откраднал, или пък си нагрубил – това са все грешки, допуснати поради недостатъчна дисциплина и отговорност към самия себе си или изобщо като отговорност пред Бога. С тези грешки ученикът не може да бъде пример за останалите.

3. Първите две поучения са за тези, които не са се замисляли колко голям и силен отпечатък слагат върху менталния свят със своите думи и действия. А това трето поучение е за тези, които си мислят, че това, което правят, си е тяхна работа и това, което създават като мисъл, също си е само тяхна работа. Всеки трябва да знае, че няма мое и твое, че няма нещо, което да е само за хората, и друго, което да е само за Бога. Всичко създадено: въздухът, водата, светлината, растенията, всичко, което виждате и не виждате, всичко е Общо. То е средата, в която взаимно се допълват съществуващите елементи на Сътворението и която е основа на Живота изобщо. Не забравяйте, че сте част от Общото, и знайте, че когато сте допуснали грешка, с вашата грешка вие сте увредили Общото.

Желанието ми е тези думи, които сега записахме, да бъдат ваши съветници не само в момента, когато сте ги чули, но да останат в съзнанието ви като правила за живот.

